

Wałbrzych, 28 lutego 2024 r

**SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI MERYTORYCZNEJ
POWIATOWEJ I MIEJSKIEJ BIBLIOTEKI PUBLICZNEJ
„BIBLIOTEKI POD ATLANTAMI”
W WAŁBRZYCHU ZA 2023 R.**

W 2023 r. PiMBP „Biblioteka pod Atlantami” zrealizowała na możliwie najwyższym poziomie zarówno podstawowe zadania statutowe w zakresie gromadzenia, opracowania i udostępniania zbiorów, jak również szeroki program edukacyjno-kulturalny dla wszystkich grup odbiorców. Funkcjonowanie instytucji warunkował poziom dotacji podmiotowej.

Biblioteka, podobnie jak w latach ubiegłych, aplikowała o środki zewnętrzne do programów MKiDN na 2023 r., jednak nie otrzymała dofinansowanie na żaden ze złożonych wniosków. Pozyskała natomiast dotację w kwocie 1 000,00 zł na działania w ramach kolejnej edycji „Tygodnia z Regionem” ze środków Funduszu Regionu Wałbrzyskiego, a także dofinansowanie w kwocie 26 950,00 zł w ramach „Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa 2.0”, z priorytetu 1. Poprawa oferty bibliotek publicznych poprzez zakup i zdalny dostęp do nowości wydawniczych, którego operatorem jest Biblioteka Narodowa. Wkład własny w kwocie 50 050,00 zł zapewniła Gmina Wałbrzych. W regulaminowym terminie złożono także kolejne projekty do programów MKiDN na 2024 rok (Partnerstwo dla książki, Promocja czytelnictwa, Infrastruktura kultury).

Od listopada 2022 r. do kwietnia 2023 r. wałbrzyskie placówki biblioteczne zostały włączone przez Gminę Wałbrzych w sieć Dziennych Punktów Wsparcia, tj. miejsc, w których mieszkańcy dotknięci kryzysem energetycznym w okresie jesienno-zimowym mogli się ogrzać i spędzić czas. W/w Punkty powstały w bibliotece głównej oraz filiach na Nowym Mieście, Sobięcinie, Starym Zdroju, Piaskowej Górze i Podzamczu. Przez cały okres funkcjonowania Punktów, skorzystała z nich w sumie niewielka grupa mieszkańców. Najwięcej odwiedzin odnotowała Czytelnia Czasopism, gdzie niektóre osoby przychodziły regularnie, kilka razy w tygodniu, spędzając w pomieszczeniu po kilka godzin. W filii na Piaskowej Górze odnotowano pojedyncze odwiedziny, a nikt nie skorzystał z oferty w bibliotekach na Nowym Mieście, Podzamczu, Sobięcinie i Starym Zdroju.

ANALIZA FUNKCJONOWANIA SIECI BIBLIOTECZNEJ

Filia nr 1 z oddziałem dziecięcym funkcjonująca od 2020 r. w nowej siedzibie przy ul. Piłsudskiego 51-53 zdecydowanie ugruntowała swoją pozycję jako miejsca ważnego dla mieszkańców dzielnicy Nowe Miasto. Prowadzi szeroką działalność edukacyjną i kulturalną dla wszystkich grup wiekowych, wychodząc naprzeciw aktualnym potrzebom odbiorców indywidualnych i zbiorowych. Rozwija współpracę z placówkami edukacyjnymi dzielnicy (PSP nr 22, PSP nr 23, I LO, Samorządowe Przedszkole nr 3, Niepubliczne Przedszkole Mali Odkrywcy, Przedszkole Niepubliczne Zgromadzenia Sióstr św. Elżbiety), organizując szereg wartościowych zajęć i warsztatów. Filia od początku ukierunkowana jest przede wszystkim na działania dla dzieci i ich rodziców. Dużym zainteresowaniem cieszą się skierowane do nich cykle: „Klub Czytających Rodzin”, „Czytanie pełne wrażeń” oraz „Bajki na metry” – retro seanse bajek z kliszy. Poza cyklicznymi spotkaniami, zbudowanymi wokół najnowszej literatury dziecięcej, filia organizuje okolicznościowe warsztaty rodzinne (plastyczne, artystyczne, upcyklingowe). Aktywnie włącza się również w ogólnopolskie akcje: „Mała Książka Wielki Człowiek” oraz #TataTeżCzyta. W ostatnim czasie filia znacznie poszerzyła swoją ofertę adresowaną do dorosłych i seniorów. Organizuje cykliczne spotkania: „Popołudnia z książką”, „Klub Pasjonatów RPG”, „Akademia Pogodnego Seniora” czy „Cyber Senior”. Z bogatej oferty edukacyjnej i kulturalnej w 2023 r. skorzystało łącznie 1430 osób.

Filia nr 3 z oddziałem dziecięcym w dzielnicy Stary Zdrój nie posiada odpowiednich warunków do prowadzenia działalności edukacyjnej i kulturalnej na poziomie prezentowanym przez inne filie biblioteczne. Odbywają się tu dość sporadycznie zajęcia dla małych grup zorganizowanych, głównie uczniów Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 3 i Szkoły Fundacji Clever. Skromne warunki lokalowe pozwalają jedynie na wyodrębnienie niewielkiej przestrzeni wystawowej, gdzie od czasu do czasu czytelnicy filii prezentują owoce swych artystycznych pasji. W I półroczu 2023 r. zorganizowano tu mini wystawę amatorskich obrazów wykonanych haftem krzyżykowym i wstążeczkowym jednej z czytelniczek. W okresie od 20 marca do 15 maja br. filia była zamknięta ze względu na duże koszty ogrzewania lokalu, a od października, po raz kolejny filia nie była dostępna dla czytelników z powodu wymiany ogrzewania przez MZB. Ponowne otwarcie filii zaplanowano na początek 2024 r.

Filia nr 5 z oddziałem dziecięcym od początku roku skupiła się na realizacji i jakości oferty stacjonarnej dedykowanej wszystkim grupom odbiorców przy założeniu głównych kierunków działań środowiskowych, jakimi są: organizowanie czasu wolnego dzieciom oraz integrowanie społeczności lokalnej wokół biblioteki. W ofercie placówki skierowanej do dzieci i młodzieży przeważają zatem takie propozycje jak zajęcia plastyczne oraz formy oparte na rozrywce. Dużą popularnością cieszy się cykl „Planszówkowy Zawrót Głowy” oraz sesje gier na X-boxie. Filia dba o utrzymanie stałej współpracy z placówkami oświatowymi dzielnicy, w tym przede wszystkim z Zespołem Szkolno-Przedszkolnym nr 1. Partnerstwo jest oparte na organizacji zajęć edukacyjnych, literackich i bibliotecznych, konkursach i innych zadaniach realizowanych wspólnie przez placówki. Filia nr 5 kontynuuje także współpracę z Prywatnym Liceum Sióstr Niepokalanek w Wałbrzychu poprzez organizację zajęć korelujących z zainteresowaniami młodzieży licealnej.

W ofercie dla dorosłych największą popularnością cieszą się „Popołudnia z książką” oraz cykl „Hand made w bibliotece”, które zdobyły stałą grupę zwolenników. Na stałe wpisały się w ofertę kulturalną placówki i stanowią ważny element integracyjny w środowisku. Zaproponowano także nowy cykl spotkań „Angielski dla seniorów”, który spotkał się z dużym zainteresowaniem ze strony użytkowników, zastępując popularny wcześniej cykl „Cyber Senior”. Przyczynił się on również do pozyskania użytkowników spoza dzielnicy Sobięcin. Odnowiono także współpracę z Domem Pomocy Społecznej Zgromadzenia Sióstr Franciszkanek Rodziny Maryi, dla którego podopiecznych filia wybiera i dostarcza książki (tzw. Kuferek dla instytucji).

W maju 2023 r. zorganizowano uroczystość 5-lecia funkcjonowania placówki w nowej siedzibie. Był to bardzo dobry moment do zacieśnienia i ugruntowania współpracy ze środowiskiem lokalnym, które tak wiele zyskuje dzięki bibliotece. Z oferty edukacyjnej i kulturalnej filii skorzystało ponad 1200 osób.

Filia nr 6 z oddziałem dziecięcym w dzielnicy Biały Kamień, choć standardem odbiega dość znacznie od najnowocześniejszych placówek biblioteki, dobrze spełnia swą funkcję w środowisku jako jedyna instytucja kultury w dzielnicy. Dzięki swojej ofercie stanowi wsparcie edukacyjne tamtejszych placówek oświatowych. Widoczne jest to w stałej współpracy z dzielnicowymi przedszkolami (Przedszkole Niepubliczne „U Mikołaja”, Przedszkole Niepubliczne „Na Zielonym Wzgórzu”) oraz szkołami podstawowymi (PSP nr 2 i PSP nr 6). Dla podopiecznych tychże placówek zorganizowała cykl zajęć w ramach bibliotecznych programów „Różne strony książki”, „Wałbrzych wczoraj i dziś” oraz „Spotkania z Panią Książką”. Tak jak w poprzednich latach, we współpracy ze szkołami, zorganizowała kolejną edycję konkursu „Fabryka jednego wierszyka”, poświęconego twórczości Aleksandra Fredry, patrona roku 2023 oraz akcją czytelnictwa „Biały Kamień czyta”. Aby popularyzować czytanie wśród najmłodszych, filia wprowadziła do swojej oferty nowe działania, m.in. konkurs czytelnictwa „Readometr”, którego efektem był wzrost wypożyczeń w oddziale dla dzieci. Ugruntowała się również współpraca filii z DPS „Dom Seniora – Biały Kamień”. Dla powstałego w styczniu 2023 r. Klubu Senior+ filia zorganizowała szereg zajęć. Były wśród nich pogadanki, pokazy multimedialne, prezentacje i warsztaty. Do niektórych działań na rzecz seniorów zaproszono także uczniów PSP nr 2, co nadało im charakter międzypokoleniowy. Dorośli użytkownicy filii biorą udział w cyklicznych spotkaniach Akademii Pogodnego Seniora oraz Popołudniach z książką. Ogółem z oferty Filii nr 6 skorzystało w 2023 r. ponad 860 osób.

Filia nr 7 z oddziałem dziecięcym w dzielnicy Piaskowa Góra to druga co do wielkości filia biblioteczna, która przez ostatnie lata jest miejscem szczególnie przyjaznym i otwartym. Spełnia swoje funkcje również jako przestrzeń do utrzymywania kontaktów społecznych zwłaszcza przez starszych mieszkańców. Rozwijają swoją ofertę dla odbiorców każdej grupy wiekowej. Dla dzieci i młodzieży odbywają się tu regularnie spotkania w ramach cykli: „Klub Młodego Odkrywcy”, „Kreatywna Siódemka”, „Kodowanie na dywanie”, „Literacka karuzela” i Młodzieżowy Dyskusyjny Klub Książki. Rodzicom i dzieciom dedykowane są nie tylko spotkania w „Klubie Czytających Rodzin”, ale również cieszące się coraz większą popularnością rodzinne escape roomy. Filia zorganizowała aż 5 takich imprez: „Uwolnić pingwiny”, „Na tropie detektywa”, „Dzień Dziecka”, „Upiór w bibliotece” i „Upiór w bibliotece 2”. Stałymi punktami oferty kulturalnej dla dorosłych są: Dyskusyjny Klub Książki „Na Piaskach” i cykl „Podróże naszych czytelników”. Wśród działań adresowanych do seniorów największym zainteresowaniem cieszą się spotkania w ramach „Akademii Pogodnego Seniora”, zwłaszcza cykl „Rozmowy o kinie” oraz zajęcia „Cyber Senior”, pozwalające rozwijać umiejętności w zakresie nowych technologii. Filia nr 7 realizuje także ofertę dla użytkowników o specjalnych potrzebach. W omawianym okresie przeprowadziła cykl zajęć ph. „Z bajką na koniec świata” dla uczniów PSPS nr 10. Z podopiecznymi Powiatowego Środowiskowego Domu Samopomocy i Środowiskowego Domu Samopomocy realizowała biblioteczny program „Cały świat zamknięty w książce”. Na terenie filii odbywały się też lekcje języka polskiego dla Ukraińców.

Najważniejszą imprezą zorganizowaną w 2023 r. była niewątpliwie kolejna edycja Konkursu Recytatorskiego dla młodzieży, poświęconego w tym roku twórczości Wisławy Szymborskiej. W konkursie wzięło udział 42 uczniów. W ciągu roku filia zorganizowała wiele imprez i zajęć, w których łącznie wzięło udział ok. 1670 osób.

Filia nr 13 w dzielnicy Glinik Nowy – filia została zlikwidowana w II półroczu 2023 r. (Uchwała nr LXVIII/708/23 Rady Miejskiej Wałbrzycha z dn. 29 sierpnia 2023 r. w sprawie likwidacji Filii nr 13 Powiatowej i Miejskiej Biblioteki Publicznej „Biblioteka pod Atlantami” oraz w sprawie zmian w statucie Powiatowej i Miejskiej Biblioteki Publicznej „Biblioteka pod Atlantami” w Wałbrzychu).

Multimedialna Filia Biblioteczna na Podzamczu jako największa filia biblioteczna obsługuje blisko ¼ wszystkich czytelników zarejestrowanych w wałbrzyskiej bibliotece. Prowadzi wciąż szeroką działalność edukacyjną i kulturalną, którą wyróżnia profil filmowy. W pełni wykorzystuje parasol

licencyjny MPLC, organizując szereg projekcji filmowych w stałych cyklach tematycznych: dla dorosłych „Literatura na ekranie”, „Warto obejrzeć”, „Kino na faktach”, dla młodzieży „Młodzi przed ekranem”, dla dzieci „Filmowe poranki”. W ofercie dla najmłodszych sprawdzają się nadal takie formy jak „Klub Czytających Rodzin” czy „Bajkowy Klub Malucha”. Pojawiły się także nowe propozycje zajęć cyklicznych ph. „W to mi graj” oraz „Mam pomysł”. Oferta dla młodzieży została dokładnie „skrojona” pod potrzeby tej grupy wiekowej. Od początku roku odbywają się spotkania „Młodzieżowego Klubu Literackiego”, kontynuowane są spotkania miłośników gier fabularnych RPG oraz gier planszowych. Nie słabnie zainteresowanie cyklem zajęć „Nowe media”. Ofertę dla dorosłych, w tym seniorów – oprócz wspomnianych projekcji filmowych – uzupełniają cykliczne spotkania DKK „Chmurdała” oraz prelekcje w ramach cyklu „Porozmawiajmy o...”, spotkania o tematyce regionalnej, które cieszą się niesłabnącym zainteresowaniem czytelników. Najważniejszymi wydarzeniami zorganizowanymi przez filię były m.in.: VIII Przegląd Twórczości Literackiej Dzieci i Młodzieży, poświęcony postaci księżnej Daisy von Pless oraz wystawa "Listy do Sali: Życie młodej kobiety w nazistowskich obozach pracy”, której towarzyszył cykl wykładów dla młodzieży, wygłoszonych przez Agnieszkę Dobkiewicz z Muzeum Gross Rosen. W 2023 r. z oferty edukacyjno-kulturalnej skorzystało łącznie blisko 3000 osób.

GROMADZENIE, OPRACOWYWANIE I UDOSTĘPNIANIE ZBIORÓW

Wysokość środków przeznaczonych na nowe zbiory w 2023 roku to 77 000,00 zł (33 % mniej niż w roku ubiegłym i to przy wzrastających cenach książek). Dotacja na zakup nowości wydawniczych z Biblioteki Narodowej wyniosła 26 950,00 zł. Wymagany wkład własny, który zapewniła Gmina Wałbrzych, to 50 050,00 zł. Kwota w całości została przeznaczona na zakup książek i audiobooków; z otrzymanego dofinansowania nie został w tym roku opłacony dostęp do platformy Legimi ze względu na zbyt wysokie koszty dostępu do platformy w stosunku do uzyskanej dotacji.

Zbiory ogółem, które wpłynęły do Biblioteki w 2023 roku to łącznie **7 574 egz.** o wartości **197 197,28 zł**. Jest to o 939 pozycji mniej niż w roku ubiegłym (8513 w 2022 r.), co jest wynikiem pozyskania niższej dotacji z MKiDN oraz wzrostu cen rynkowych zbiorów gromadzonych w bibliotece wynikających ze wzrostu inflacji.

Tabela 1. Zbiory ogółem.

Rok	Książki		Zbiory specjalne		Wydawnictwa ciągłe		Razem	
	liczba	wartość	liczba	wartość	liczba	wartość	liczba	wartość
2023	6560	166 785,19 zł	1 012	30 382,09 zł	2	30,00 zł	7574	197 197,28 zł

Podobnie jak w latach ubiegłych zakup zbiorów wsparło (w formie rzeczowej) Starostwo Powiatowe w Wałbrzychu, które przeznaczyło kwotę w wysokości 20 000 zł na zakup zbiorów audiowizualnych oraz książek o tematyce regionalnej. W roku 2023 wzrost ilości audiobooków w porównaniu do roku poprzedniego wyniósł 88%. Wynika on z przeznaczenia większej ilości środków na zakup audiobooków, celem zwiększenia dostępu do książek dla osób z dysfunkcjami wzroku i dużego zainteresowania tym typem zbiorów wśród sporej grupy czytelników. Zbiory biblioteczne powiększono również o darowizny, pozyskane głównie od czytelników oraz członków Stowarzyszenia Przyjaciół „Biblioteki pod Atlantami”.

Tabela 2. Źródła pozyskania zbiorów

Źródło	Liczba	Wartość
Zbiory zakupione ze środków MKiDN	1153	26 950,00 zł
Zbiory zakupione ze środków Gminy Wałbrzych	1990	50 050,00 zł
Zbiory zakupione ze środków budżetowych Biblioteki	32	774,63 zł
Darowizna od Stowarzyszenia Przyjaciół Biblioteki pod Atlantami” w Wałbrzychu	380	11 782,42 zł
Darowizna od Starostwa Powiatowego w Wałbrzychu	469	19 999,70 zł
Odszkodowania za zagubione zbiory	489	14 369,10 zł
Zbiory przeinwentaryzowane	1754	36 618,43 zł

Pozostałe zbiory z innych wpływów (m.in. dary od czytelników, instytucji, wpisane roczniki czasopism)	1307	36 653,00 zł
Razem wszystkie wpływy:	7 574	197 197,28 zł

Dostawcą prenumeraty w 2023 r. była nadal firma Garmond Press S.A., która złożyła najkorzystniejszą ofertę na dostawę prasy do Biblioteki. Roczny budżet przeznaczony na ten cel to 19 496,25 zł. W związku z podwyżkami cen prasy, nastąpił wzrost wartości zakupu w stosunku do poprzedniego roku przy jednoczesnym zmniejszeniu ilości tytułów. W poniższej tabeli porównano liczbę tytułów oraz wydatki z poprzedniego roku.

Tabela 3. Prenumerata gazet i czasopism

Rok	Liczba tytułów	Wartość
2023	36	19 496,25 zł
2022	57	26 217,13 zł
Różnica	- 21	- 6720,88 zł

DZIAŁALNOŚĆ INFORMACYJNO-BIBLIOGRAFICZNA I INNE USŁUGI

Biblioteka pod Atlantami realizowała usługi w zakresie:

- digitalizacji – wprowadzono do bazy 323 opisów DŹS-ów. Były to materiały własne z działalności Biblioteki pod Atlantami;
- wypożyczeń międzybibliotecznych – zamówiono 11 pozycji dla 9 osób, przesłano do 29 odbiorców 245 skanów oraz 1 książkę ze zbiorów wałbrzyskiej biblioteki;
- bibliografii regionalnej - do bazy regionalnej Biblioteki w br. wprowadzono 1535 rekordów.

ACADEMICA

PiMBP „Biblioteka pod Atlantami” w Wałbrzychu jest instytucją partnerską Cyfrowej Wypożyczalni Publikacji Naukowych ACADEMICA. To administrowany przez Bibliotekę Narodową system udostępniania cyfrowych postaci zbiorów dla celów badawczych lub poznawczych za pośrednictwem końcówek systemu informatycznego (terminali) znajdujących się na terenie instytucji partnerskich. Usługa niestety nie cieszy zbyt dużym powodzeniem (w br. skorzystały 4 osoby /2 książki i 2 czasopismo), ale posiadanie przez bibliotekę dostępu do w/w systemu to jeden z warunków otrzymania dotacji na zakup zbiorów z programu Biblioteki Narodowej.

BIBLIOGRAFIA OLGI TOKARCZUK

W marcu br. zintensyfikowano prace nad zakończeniem i przygotowaniem do druku bibliografii Olgi Tokarczuk, tworzoną w oparciu o kartotekę zagadnieniową PiMBP „Biblioteki pod Atlantami”, katalogi i bibliografie Biblioteki Narodowej (Przewodnik Bibliograficzny, Bibliografię Zawartości Czasopism i aktualną bazę/katalog on-line), Polską Bibliografię Literacką i zestawienia bibliograficzne innych bibliotek. Jest to zestawienie bibliograficzne za lata 1993–2022. Zestawienie zostało przygotowane do druku, a jego wydanie planowane jest w I poł. 2024 r. (w ramach dotacji Starostwa Powiatowego w Wałbrzychu)

Kontynuowano także współpracę w zakresie wypożyczeń audiobooków z Oddziału Książki Mówionej do bibliotek z terenu powiatu, tj. CK-MBP w Głuszycy (60 wypożyczeń).

Książka na wynos/ telefon

Usługa ta jest adresowana dla osób starszych i chorych, które osobiście nie są w stanie dotrzeć do biblioteki. W 2023 r. skorzystało z niej 117 osób, wypożyczając ok. 1100 książek.

Kuferek dla instytucji

W 2023 z usługę prowadziły:

- Filia nr 5 dla DPS Zgromadzenia Sióstr Franciszkanek Rodziny Maryi,

- Filia nr 6 dla DPS Biały Kamień,
  - Filia nr 7 dla Przedszkola Samorządowego nr 17.
- Łącznie w ramach usługi wypożyczono blisko 300 książek.

DZIAŁALNOŚĆ INSTRUKCYJNO-METODYCZNA I SZKOLENIOWA

I. SZKOLENIA I INSTRUKTAŻ DLA PRACOWNIKÓW PiMBP

Zgodnie z przyjętym rocznym planem szkoleń na 2023 r. przeprowadzono wiele szkoleń, m.in:

- „Analiza czytelnictwa w 2022 r. w oparciu o wybrane dane statystyczne” (06.02.),
- „Podnoszenie jakości pracy” (16.03.),
- „AAC w bibliotece” (24.04.) – warsztat poświęcony pracy z użytkownikiem o specjalnych potrzebach (kontynuacja cyklu szkoleń o osobach w spektrum autyzmu),
- „Kodeks etyki w pracy bibliotekarza” – prowadzenie: Kamila Froń-Malinowska, trener Good Culture (12.10.).

Zgodnie ze strategią szkoleniową szczególną opieką instruktazową i metodyczną otaczani są bibliotekarze o krótkim stażu pracy w bibliotece. Dla nich w br. 2023 r. zorganizowano odrębne szkolenia, prowadzone przez dyrektora i instruktora, m.in.:

- „Jak łączyć promowanie czytelnictwa z edukacją i rozrywką?” (06.02.) – szkolenie poświęcone takim formom pracy, jak: gra mobilna, gra fabularna RPG, escape room,
- „Projekty biblioteczne” oraz praktyczne warsztaty (29.05/ 17.10/17.11.) – szkolenie w zakresie pracy metodą projektu oraz zarządzania projektami.

Od czasu pandemii istotną rolę w rozwijaniu kompetencji zawodowych bibliotekarzy pełnią szkolenia i warsztaty dostępne w formie online (webinaria). Z takiej formy doskonalenia korzystała większość bibliotekarzy oraz specjalistów. Tematyka szkoleń odbytych w takiej formule to m.in.:

- „Eksperymenty w bibliotece! Warsztaty online z animatorami Smartbee Club – org. Wydawnictwo Azymut (3 osoby),
- „Young Adult w bibliotece” - org. Wydawnictwo Azymut (4 osoby),
- „Zaprojektuj gadżety swojej biblioteki. przyjazne dla środowiska i dla... budżetu!” – org. Good Culture (3 osoby),
- „Sztuczna inteligencja - nowoczesne narzędzia w codziennej pracy bibliotekarza” - org. Good Culture (4 osoby),
- „Angażowanie odbiorców kluczem do skutecznej promocji. Jak aktywizować czytelników?” – org. Good Culture (4 os.),

Część bibliotekarzy bierze udział w cyklicznych spotkaniach organizowanych przez Dolnośląską Bibliotekę Publiczną im. T. Mikulskiego we Wrocławiu dla moderatorów Dyskusyjnych Klubów Książki (3 szkolenia/ 3 osoby). Spotkania Zespołu ds. bibliografii regionalnej Dolnego Śląska zostały czasowo zawieszane.

W 2023 r. udział bibliotekarzy w płatnych i bezpłatnych szkoleniach stacjonarnych – ze względu na trudną sytuację finansową biblioteki – został bardzo mocno ograniczony. Na stacjonarne szkolenia zamiejscowe oddelegowano jedynie 3 bibliotekarzy, w tym na 3-dniowe szkolenie „#muzealniaki. Nastolatki”, zorganizowane przez Muzeum Pana Tadeusza we Wrocławiu oraz kurs „Lokalni liderzy i liderki higieny cyfrowej”, prowadzonym przez Fundację Instytutu Cyfrowego Obywatelstwa.

W 2023 roku 33 bibliotekarzy i specjalistów uczestniczyło w 60 różnych warsztatach i webinarach, co daje łącznie ponad 490 godzin szkoleń; średnio na 1 osobę przypada ok. 15 godzin szkoleń.

II. SZKOLENIA I PORADNICTWO NA RZECZ BIBLIOTEK POWIATU

Najistotniejsze potrzeby szkoleniowe (zdiagnozowane przez instruktora) uwzględniono w rocznym planie szkoleń. Zgodnie z nim zorganizowano następujące spotkania:

- „Podnoszenie jakości pracy” (16.03.) – prowadz. Damian Dec Instytut Inspiracji. /20 ucz.;
- „Analiza czytelnictwa w 2022 r. w powiecie wałbrzyskim na tle bibliotek Dolnego Śląska i kraju” (6.04.) – dla kadry kierowniczej bibliotek, prowadz.: A. Wojciechowska /11 ucz.;
- Szkolenie dla bibliotekarzy pracujących z dziećmi i młodzieżą w ramach cyklicznych „Czwartków z powiatem” (25.05) – prowadz. kierownik DDM /11 ucz.;
- „Etyka w pracy bibliotekarza” (26.06.) – prowadz. K. Froń-Malinowska z Fundacji Good Culture /22 ucz.;
- „Prowadzenie spotkań autorskich” (1.12.)– prowadz. Damian Dec Instytut Inspiracji/ 10 ucz.;
- „Promocja biblioteki w mediach społecznościowych” (11.12.) – prowadzenie: M.Broczek – specjalista ds. promocji / 10 ucz.;
- „Polska literatura dla dzieci” (13.12.) – prowadz.: M. Szczygielski, autor książek dla dzieci/19 ucz.

Konferencja metodyczna dla bibliotekarzy BIBLIOKREACJE 8, CZYLI FANTASTYCZNA BIBLIOTEKA (28.09.2023). Tematem przewodnim tej edycji była literatura fantasy i science fiction, która jest obecnie bardzo popularna. Stanowi również znakomitą bazę dla bibliotekarzy do wielu działań, które z powodzeniem można wprowadzić do oferty bibliotecznej i tym samym przyciągnąć odbiorców w różnym wieku, w tym szczególnie młodzież. Współorganizatorem konferencji była Fundacja Good Culture, a partnerem wydarzenia Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich – Koło Wałbrzych. W konferencji wzięło udział 50 osób. W części wykładowej wystąpili:

- Łukasz Braun – etnolog i antropolog, wykład „Krainy wyobraźni - charakterystyka i typy literatury z gatunków fantasy i science-fiction”,
- Joanna Łajdanowicz – kierowniczka Filii nr 22 MBP we Wrocławiu, prezentacja „Od książek do przygody. Jak Miejska Biblioteka Publiczna we Wrocławiu promuje fantastykę”,
- Sebastian Kochaniec – doktor nauk humanistycznych, wykład online „Od Lochów i Smoków przez Cyberpunka do Lema. Czytanie gier i granie w książki”.

W części warsztatowej dla uczestników konferencji poprowadzono równolegle 3 szkolenia:

- „Tajemnica chatki Baby Jagi” - warsztat tworzenia escape roomu (Marta Kroczevska, MBP Wrocław),
- „Książka w ruch!” - warsztat tworzenia animacji poklatkowej na podstawie literatury fantasy i SF (Paulina Stolecka, MBP Gliwice),
- „Sesje RPG w bibliotece” – warsztat nt. wykorzystania gier fabularnych do popularyzacji czytelnictwa gatunkowego (Paweł Świątek, Wałbrzych).

Łącznie w ciągu roku instruktor udzielił 17 porad instruktorskich bibliotekarzom z terenu powiatu, głównie w zakresie sprawozdawczości oraz obowiązującego prawa bibliotecznego. W 2023 r. odbyły się planowane wizyty instruktorskie w:

- Miejskiej Bibliotece Publicznej w Szczawnie-Zdroju (20.04). Spotkanie instruktora z dyrektorem biblioteki w remontowanej siedzibie instytucji, dotyczyło m.in. propozycji wydarzeń uświetniających uroczyste otwarcie placówki w II. półroczu. Dyrektor opowiedział również o udziale biblioteki w akcji #książkachroni.

- Miejskiej Bibliotece Publicznej - Centrum Kultury w Boguszowie-Gorcach (28.06.). Spotkanie z pracownikiem kierującym Działem Bibliotek i Gromadzenia Zbiorów. Omówiono aktualną sytuację biblioteki po zmianach organizacyjnych (likwidacja Filii nr 1 oraz przejęcie jako filii obiektu „Szyb Witold”). Największym problemem, w ocenie pracowników, pozostaje wciąż zły stan infrastruktury budynku centralnego oraz większości filii; pomieszczenia biblioteczne wymagają remontu, nie są też dostępne dla osób o specjalnych potrzebach.

- Bibliotece Publicznej w Mioszowie (29.06.). Spotkanie z jedynym zatrudnionym w placówce bibliotekarzem. Tematem spotkania był przede wszystkim postępujący spadek czytelnictwa. Wśród aktualnych działań warto docenić współpracę biblioteki ze Stowarzyszeniem Pasjonatów Historii Ziemi Mioszowskiej, której owocem są zaawansowane prace nad kolejnym folderem o tematyce historycznej oraz tłumaczeniem niemieckiej Kroniki Mioszowa.

- Miejskiej Bibliotece Publicznej w Szczawnie-Zdroju – dwie wizyty:

11.10/ Udział instruktora i dyrektora Biblioteki pod Atlantami w uroczystym otwarciu po remoncie szczawieńskiej księżnicy, nazywanej od teraz Zdrojoteką.

27.10/ Spotkanie instruktora oraz bibliotekarza systemowego z bibliotekarzami i dyrektorem biblioteki, którego celem było wsparcie instrukcyjno-metodyczne w zakresie organizacji skontrum z wykorzystaniem systemu bibliotecznego MATEUSZ.

- Bibliotece + Centrum Kultury w Czarnym Borze (31.10.). Spotkanie z dyrektorem, podczas którego dyrektor przybliżył też realizowany w 2023 r. projekt „Kto, ja? Ja nie piszę książki?“, dofinansowany ze środków MKiDN oraz korzyści, jakie wynikają z dzielenia się doświadczeniem w kierowaniu małą biblioteką w Grupie InicJaTyWy, działającej pod patronatem Fundacji Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego.

- Miejskiej Bibliotece Publicznej w Głuszycy (20.12.). Spotkanie z dyrektorem CKMBP poświęcone było podsumowaniu działalności kulturalnej w 2023 r., prowadzonej mimo tak wąskiej kadry bibliotecznej. Dyrektor biblioteki przedstawiła również rozpoczęte działania w kierunku zdobycia dofinansowania na konieczny remont budynku (termomodernizację i wymianę okien).

- Miejskiej Bibliotece Publicznej w Jedlinie-Zdroju (20.12.). Spotkanie instruktora z kierownikiem biblioteki na temat aktualnej działalności. Omówiono sytuację związaną ze zmianami kadrowymi, dokonanym zakupem nowości wydawniczych, dostępem dla czytelników do zasobów cyfrowych Legimi.

- Gminnej Bibliotece Publicznej w Walimiu (21.12.). W spotkaniu online uczestniczyli: instruktor oraz dyrektor walimskiej biblioteki. Tematem rozmowy było działanie placówki i prowadzonych przez nią punktów bibliotecznych w ostatnim roku. Omówiono również: realizację zakupu nowości z programu MKiDN, stan przygotowań adaptacji budynku, przeznaczonego na nową siedzibę biblioteki oraz plany odnośnie przyszłego profilu placówki.

III. SELEKCJA I KONTROLA ZBIORÓW PiMBP

Instruktor prowadzi systematyczną kontrolę księgozbioru (tj. jego stanu, oznakowania i ekspozycji) w działach udostępniania. Przeprowadzone w 2023 r. we wszystkich działach i filiach kontrole nie wykazały większych zaniedbań. Najczęściej formułowane zalecenia dotyczą szerszej selekcji księgozbioru (książki „zaczytane” i zdezaktualizowane). Dodatkowo dokonano przeglądu stanu księgozbioru w komórkach wyznaczonych do okresowej kontroli księgozbioru - skontrum (Filia nr 6 i Filia nr 13). Zgodnie z przyjętym na 2023 r. harmonogramem skontrum w zaplanowanym terminie pod kierunkiem instruktora zostały przeprowadzone 2 kontrole księgozbioru:

- od 5 do 23 czerwca br. – skontrum zbiorów Filii nr 6 z oddziałem dziecięcym na Białym Kamieniu,

- od 14 do 16 czerwca br. – skontrum zbiorów likwidowanej Filii nr 13 na Gliniku Nowym.

Skontra prowadzone były równolegle, a komórki na ten czas zostały wyłączone z ruchu czytelniczego. W przypadku Filii nr 6 ze względu na dużą niezgodność zapisów ewidencyjnych w księgach inwentarzowych oraz protokołach ubytków konieczne było skontrum ubytków (księgozbioru dziecięcego oraz dla dorosłych), prowadzone poza filią, bez utrudnień dla czytelników, zakończone dopiero w grudniu 2023 r.

ANALIZA DANYCH STATYSTYCZNYCH

Dział/Filia	Liczba czytelników	Liczba odwiedzin		Liczba korzystających z usług biblioteki	Liczba udzielonych informacji
		wszystkie	w tym uczestnicy imprez		
filie	5 712	83 144	8 143	19 501	19 411
centrala	2 450	36 926	5 006	11 434	14 014
razem	8 162	120 070	13 149	30 935	33 425

Tabela 4. Użytkownicy PIMBP „BIBLIOTEKI POD ATLANTAMI” – 2023 r.

Dane statystyczne za 2023 r. pokazują nieduże wahania głównych wskaźników czytelnictwa w porównaniu z tymi, które osiągnięto w 2022 r.:

- liczba czytelników zarejestrowanych (spadek o 5%),
- liczba odwiedzin w komórkach udostępniania (wzrost o 2%),
- liczba wypożyczeń (spadek o 4%).

Liczba czytelników zarejestrowanych w minionym roku potwierdza stałą tendencję spadkową. Należy jednak wziąć pod uwagę ograniczenia w ruchu czytelnictwem w 2023 r. spowodowane czasowym zamknięciem Filii nr 3 z oddziałem dziecięcym oraz likwidację Filii nr 13. Dodatkowym czynnikiem działającym na niekorzyść jest niewątpliwie zmniejszająca się wciąż liczba mieszkańców Wałbrzycha – w omawianym okresie o ponad 2%. Naturalne jest także, iż spadek liczby czytelników miał wpływ na adekwatnie mniejszą liczbę wypożyczeń.

W 2023 r. czytelnicy wypożyczyli przede wszystkim mniej książek. Spadek ten jest zapewne częściowo uwarunkowany mniejszym napływem nowości wydawniczych. Zakup bowiem książek w 2023 r. – w porównaniu do roku poprzedniego – zmniejszył się aż o 25%. Podobnie jest z zakupem i zapotrzebowaniem na zbiory specjalne. W obrębie wypożyczeń jedyny wzrost odnotowały czasopisma.

Ogólna liczba odwiedzin w komórkach udostępniania nieznacznie się zwiększyła, choć w poszczególnych agendach różnice są większe. Multimedialna Filia Biblioteczna odnotowała wzrost odwiedzin o ok. 11%, Dział Informacji Naukowej i Czytelní o 25%. Największy spadek tego wskaźnika wykazała (poza nieczynną przez kilka miesięcy Filia nr 3) Filia nr 5 z oddziałem dziecięcym – ok. 12%. Łączna liczba wszystkich odwiedzin w bibliotece pozostała jednak na zbliżonym do 2022 r. poziomie i przekroczyła 120 000, co oznacza, że biblioteka osiągnęła lepszy wynik niż inne instytucje kultury w mieście.

OFERTA KULTURALNO-EDUKACYJNA

Zarówno działy biblioteki głównej, jak i filie realizowały bogatą ofertę edukacyjną i kulturalną dla wszystkich grup wiekowych. Aktywnie włączyły się przy tym w działania w ramach obchodów Roku Księżnej Daisy, Roku Wisławy Szymborskiej czy Dolnośląskiego Festiwalu Nauki.

	liczba imprez	liczba uczestników
literackie	351	4 992
edukacyjne	242	2 665
regionalne	58	1 386
biblioteczne i przysposobienie czytelnicze	37	512
pozostałe	279	3 594
RAZEM	967	13 149

Tabela 5. Działalność edukacyjna i kulturalna Biblioteki pod Atlantami w liczbach – 2023 r.

W rozbiciu na grupy wiekowe powyższe dane przedstawiają się następująco:

- 431 imprez dla dzieci/ 6 562 uczestników,
- 122 imprezy dla młodzieży/ 1 597 uczestników,

- 358 imprez dla dorosłych/ 4 208 uczestników,
- 56 imprez dla specjalnych grup użytkowników/ 782 uczestników.

Wśród ponad 1 000 działań, zrealizowanych w 2023 r. w bibliotece głównej oraz filiach bibliotecznych warto wymienić przede wszystkim:

FERIE W BIBLIOTECE (13-24.02) - zorganizowano szereg bezpłatnych, atrakcyjnych zajęć stacjonarnych skierowanych do dzieci w wieku 6-13 lat. Ofertę realizowały: Dział Dziecięco-Młodzieżowy, Filia nr 1 z oddziałem dziecięcym, Filia nr 5 z oddziałem dziecięcym oraz Multimedialna Filia Biblioteczna. Każda placówka przygotowała swój program zajęć. Na Filii nr 1 dzieci wkroczyły w świat sztuki i nauki, gdzie poznały najślynniejszych przedstawicieli danego nurtu. Filia nr 5 zaproponowała swoim uczestnikom interaktywną zabawę przy aplikacjach opartych na technologii 3D czyli połączenie tradycyjnych zabaw z multimediami. W MFB młodzi czytelnicy poznali gatunki literackie : fantasy oraz powieść detektywistyczną i wcielili się w postać Sherlocka Holmesa. W Dziale Dziecięco-Młodzieżowym, w nawiązaniu do obchodów roku Księżnej Daisy, przeważała tematyka „dworska”: wirtualne zwiedzanie Zamku Książ oraz spacer po Książańskim Parku Krajobrazowym, przybliżenie postaci Księżnej Daisy, zaprojektowanie dla niej ogrodu oraz „Bał u Księżnej”. Dodatkowo każdego dnia uczestnicy wszystkich warsztatów, niezależnie od tego, gdzie się odbywały mogli grać w planszówki, obejrzeć bajkę, układać puzzle, rysować, grać na Bum-Bum Rurkach lub Konsoli Xbox. Jeden dzień w tygodniu był zarezerwowany dla grup zorganizowanych, w tym: podopiecznych Centrum Obsługi Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Wałbrzychu, Placówki Wsparcia Dziennego „Podgórze”, czy grup przedszkolnych. Również na prośbę asystentów rodzin z Działu Wspierania Rodziny zorganizowano seans filmowego (31 uczestników w wieku 6-14 lat). Podobnie jak w latach ubiegłych w okresie ferii w DDM oraz na filiach pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Wałbrzychu mieli możliwość zapoznać dzieci ze zdrową dietą i przypomnieć zasady bezpiecznego i higienicznego trybu życia. Ponadto w drugim tygodniu zajęć w DDM pracownicy Dolnośląskiego Zespołu Parków Krajobrazowych O/w Wałbrzychu, poprowadzili warsztaty edukacyjne, podczas których dzieci dowiedziały się jak w prawidłowy sposób należy dokarmiać ptaki, czym są „anielskie skrzydła” i wiele innych ekologicznych ciekawostek.

W sumie we wszystkich zajęciach organizowanych w w/w placówkach bibliotecznych wzięło udział 383 dzieci w wieku 6-13 wzięło udział (w tym 128 uczestników grup zorganizowanych)

DZIEŃ BEZPIECZNEGO INTERNETU (9.02) - z tej okazji filie biblioteczne nr 1, 7 i MFB przeprowadziły różnorodne zajęcia dla uczniów szkoły podstawowej, a ich tematem były fake newsy, a także oszustwa internetowe. Filia 1 przeprowadziła dla kl. VI z PSP 23 zajęcia „Jak się nie dać zwieść w Internecie – fake newsy”; zajęcia były oparte na dyskusji, prezentacji multimedialnej i grze „Bad News”. W Filii nr 7 odbyły warsztaty edukacyjne dla młodszych dzieci na temat zagrożeń wynikających z korzystania z sieci. Natomiast w MFB - zajęcia poświęcone oszustwom w internecie pn. „Nie daj się oszukać”. **W zajęciach wzięło udział ogółem ponad 50 osób.**

MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ JĘZYKA OJCZYSTEGO (21.02) – filie biblioteczne przeprowadziły w tym dniu szereg zajęć i zabaw, w których główną rolę odgrywały mowa i słowo. Na Nowym Mieście. przygotowano prezentację multimedialną oraz gry planszowe poświęcone w/w zagadnieniu dla uczestników ferii w bibliotece. Filia nr 7 zaprosiła na cykl spotkań ph. „Magia słowa”, podczas których omawiano bogactwo językowe świata oraz znaczenia języka w życiu człowieka. Dział Dziecięco-Młodzieżowy przeprowadził VII edycję Powiatowego Konkursu Językowego „Literowanie na śniadanie”. Dział dla Dorosłych wraz wałbrzyską Radą Kobiet ramach omawianego święta zorganizował panel ekspercki pt. „(Nie)równość płci w języku”, dotyczącym m.in. używania feminitywów, czy znaczenia „języka” nastolatków.

ŚWIATOWY DZIEŃ POEZJI (21.03) – z tej okazji, a także w nawiązaniu do obchodów **Roku Wisławy Szymborskiej** został przygotowany wieczorek poetycki pod hasłem „Radość pisania”,

nawiązującym do wiersza Noblistki. W Galerii pod Atlantami licznie zgromadzili się twórcy z regionu wałbrzyskiego: Teresa Zalewska, Liliana Gronuś, Danuta Góralska – Nowak, Lidia Gil, Wiesława Raczkiewicz, Elżbieta Gargała, Danuta Orska, Elżbieta Rosicka, Roman Gileta, Andrzej Niżewski, Gwidon Hefid i Krzysztof Kobielec. Każdy z nich zaprezentował kilka swoich utworów. Wiersze zmarłych poetów – Mariana Jachimowicza, Janusza Grzyba, Marty Gąsiorowskiej, Zdzisława Władysława Żurka i Andrzeja Bartyńskiego – przeczytała Barbara Ziółkowska. O oprawę muzyczną zadbali Wołodia Łotocki (skrzypce) i Jan Krzyśków (akordeon). Cały wieczór był wyśmienitą okazją do zapoznania się z różnorodnością twórczości poetów naszego regionu.

Również filie biblioteczne włączyły się w w/w obchody:

Filia nr 1 - spotkanie lokalnych miłośników poezji: "Poezja-JA, czyli warsztat twórczy poety". Spotkanie było poświęcone twórczości p. A. Smusz, mieszkanki Nowego Miasta.

Filia nr 5 – spotkanie, które poprowadziła Elżbieta Rosicka, poetka, mieszkanka Sobięcina, głośne czytanie i rozmowy o poezji,

Filia nr 6 - finał konkursu plastycznego „Fabryka Jednego Wierszyka – Aleksander Fredro”,

Filia nr 7 - konkurs recytatorski poezji Wisławy Szymborskiej dla młodzieży,

MFB – „Wiersz-o-kleci” - warsztaty literackie dla dzieci połączone z prezentacją multimedialną.

Fot. 1. Światowy Dzień Poezji

MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ KSIĄŻKI DLA DZIECI (3.04)

Z okazji tego święta odbyły się następujące działania w największych komórkach:

DDM – przedstawienie pt. „Zamieszanie w krainie bajek”, które przygotowali uczniowie z kl. III PSP 28. Widzami były przedszkolaki z ZSz-P nr 5 oraz warsztaty detektywistyczne ph. „Popołudnie z Detektywem Pozytywką”, podczas których uczestnicy poznawali tajniki pracy detektywa, a także happening i pasowanie na czytelnika;

Filia nr 5 - zajęcia „Książka obrazkowa, inne spojrzenie na literaturę”;

Filia nr 6 - finał konkursu czytelniczego „Readometr”;

Filia nr 7 – rodzinny Escape Room ph. „Na tropie detektywa”. Impreza skierowana dla dzieci w wieku 7 – 11 lat oraz ich opiekunów. Zadania były inspirowane treścią książki „Tajemnicze zniknięcie detektywa Pozytywki” G. Kasdepke.

MFB – „Dziecko i jego prawa” - zajęcia na podstawie książki Grzegorza Kasdepke „Mam prawo”.

ŚWIATOWY DZIEŃ KSIĄŻKI I PRAW AUTORSKICH (23.04)

Filia nr 1 z oddziałem dziecięcym przygotowała zajęcia warsztatowe o tej tematyce dla starszych klas szkoły podstawowej na podstawie materiałów udostępnionych przez fundację Nowoczesna Polska dla uczniów kl. VIII z PSP nr 23. Podczas warsztatów młodzież podzieliła się w trakcie burzy mózgów swoimi ulubionymi sposobami uczestnictwa w kulturze. Uczniowie wcielili się także w rolę dziennikarzy przeprowadzających sondę publiczną na temat praw autorskich, a w trakcie ćwiczeń w grupach poznali m.in. podstawowe zagadnienia z historii ochrony własności intelektualnej.

TYDZIEŃ BIBLIOTEK

W dniach 8-15 maja odbyła się kolejna odsłona ogólnopolskiej akcji Tydzień Bibliotek, który odbywał się pod hasłem "Moja, Twoja, Nasza - Biblioteka". Autorką tegorocznego hasła jest nasza koleżanka –

Jolanta Poważyńska. Tydzień rozpoczęto uroczystą galą, podczas której życzenia złożyli przedstawiciele władz miejskich i powiatowych.

W programie dla Czytelników znalazły się m.in.:

- I Wałbrzyskie Czytanie: Pamiętniki Księżnej Daisy. Zostało przygotowane w nawiązaniu do obchodów w Wałbrzychu Roku Księżnej Daisy. Zaproszeni goście zaprezentowali fragmenty książki „Daisy, księżna von Pless o sobie, czyli Taniec na wulkanie”. Natomiast młodzież z PSP nr 28 im. Jana Pawła II w Wałbrzychu przedstawiła spektakl „Śladami Daisy”, przygotowany w ramach szkolnego projektu „Daisy – różne oblicza dobra”. Podczas spotkania zaprezentowano również ekslibris, zaprojektowany przez naszego grafika p. Łukasza Ciżmowskiego z okazji Roku Księżnej Daisy,
- obchody jubileuszu 5-lecia nowej siedziby Filii nr 5 na Sobięcinie,
- wernisaż wystawy „Tam gdzie rosną stokrotki” Barbary M. Malinowskiej,
- spotkanie z Danutą Góralską-Nowak w Filii nr 7 na Piaskowej Górze, która promowała swój najnowszy tomik „Niedotyk”,
- "Są cisze jak blizny..." - prezentacja na temat życia i twórczości Mariana Jachimowicza w Filii nr 6 na Białym Kamieniu,
- happening i pasowanie uczniów klas I na czytelnika w centrali,
- akcje: #PRZYNIĘŚ_MNIE_DO_BIBLIOTEKI i „Czytam, bo...”.

Nie zabrakło również spotkań edukacyjnych i warsztatów dla dzieci i młodzieży, m.in. Filia nr 7 zaprosiła do uczniów do udziału w literackim Escape Room „Upiór w bibliotece” oraz warsztatach literacko plastycznych „Literacka karuzela”.

Fot. 2. I Wałbrzyskie Czytanie

Fot. 3. Konkurs „Mistrz Pięknego Czytania”

Fot. 4. Wernisaż wystawy Barbary Malinowskiej

XXII OGÓLNOPOLSKI TYDZIEŃ CZYTANIA DZIECIOM (30.05-7.06) – tegoroczne obchody odbywały się pod hasłem „Książka jest jak ogród, który można włożyć do kieszeni”. Tradycyjnie PiMBP „Biblioteka pod Atlantami” przygotowała z tej okazji szereg wydarzeń:

- DDM - spotkania dla uczniów kl.0 z PSP 2 i kl. 1 z ZSz-P nr 2, podczas których uczniowie wysłuchali opowiadania „Królowa pszczół” z wykorzystaniem Teatryku Kamishibai (2 spotkania /29 os.),
- Filia nr 1 – spotkania z wykorzystaniem literatury dla najmłodszych dla przedszkolaków z Niepublicznego Przedszkola „Bajka”, Niepublicznego Przedszkola „Mali Odkrywczy”, Niepublicznego Przedszkola Sióstr św. Elżbiety. (3 spotkania/70 os.);
- Filia nr 5 – spotkania dla uczniów kl. I-III ZSP nr 1 w Wałbrzychu - głośne czytanie pod hasłem „Ogród w wierszach Ireny Raszki” (3 spotkania/ 90 os.);
- Filia nr 6 – kolejna edycja akcji „Biały Kamień czyta”, podczas której czytano fragmenty książki „Tajemniczy ogród” F.H. Burnett, a także „Być jak księżna Daisy” M. Mykytyszyna

i K. Świerczyńskiej. Podczas zajęć dzieci wzięły także udział w literackim turnieju drużyn. Spotkania realizowano we współpracy z seniorami oraz pracownikami Zespołu Pracy Socjalnej nr 2 (4 spotkania/65 os.);

- Filia nr 7 – akcja czytelnicza zorganizowana w Ogródku Jordanowskim dla dzieci z Przedszkola Samorządowego nr 17 (2 spotkania/35 os.);
- MFB - „Jak zostać detektywem?”- spotkanie na placu przed biblioteką dla przedszkolaków z ZSP nr 1, którzy rozwiązywali zagadki kryminalne na ogrodzonym placu przed biblioteką, a następnie rozdawali mieszkańcom Podzamcza zakładki i zachęcali ich do czytania książek (19 os.).

Łącznie odbyło się 17 spotkań dla grup wiekowych w przedziale 3-11 lat, w których wzięło udział 338 uczestników.

KONKURS LITERACKI „ŚLADAMI KSIĘŻNEJ DAISY”, którego celem było zachęcenie uczniów do zapoznania się z postacią i historią księżnej Daisy, popularyzacją jej działań charytatywnych w naszym regionie oraz rozwijanie działalności twórczej i prezentowanie własnych obserwacji i przemyśleń przez uczestników. Organizatorem konkursu był Zespół Szkół Politechnicznych „Energetyk” w Wałbrzychu. Patronatem objęli go: Zamek Książ w Wałbrzychu, fundacja księżnej Daisy von Pless oraz Prezydent Wałbrzycha, a współpracowały przy nim: Biblioteka pod Atlantami oraz Wałbrzyska Galeria Sztuki BWA. Uczestnikami konkursu byli uczniowie publicznych i niepublicznych: szkół podstawowych i ponadpodstawowych w aglomeracji wałbrzyskiej i powiecie Pszczyna.

Fot.5. Konkurs „Śladami Księżnej Daisy”

NARODOWE CZYTANIE 2023 (9.09)– podczas XII edycji ogólnopolskiej akcji w Filii nr 7 z oddziałem dziecięcym czytano „Nad Niemnem” Elizy Orzeszkowej. Fragmenty powieści czytali zebrani m.in. Prezydent Miasta Wałbrzycha, Przewodnicząca Rady Miejskiej, czytelnicy oraz goście związani z wałbrzyską kulturą. W programie oprócz wspólnej lektury znalazły się również akcenty muzyczne – pieśni patriotyczne w wykonaniu uczniowicy wałbrzyskiego liceum. W imprezie wzięło udział ok. 60 osób.

TYDZIEŃ Z REGIONEM - Filmowy Wałbrzych (16 – 20.10) - tegoroczna edycja Tygodnia nie tylko pokazała, jaki obraz naszego miasta został utrwalony na taśmie filmowej, ale była także okazją do rozmów na ten temat z jego uczestnikami:

16.10 - Artur Szałkowski przybliżył kulisy powstawania filmów, które obserwował jako dziennikarz.

17.10 - zorganizowano spacer filmowy po Śródmieściu pn „Na tropie plenerów i kadrów” oraz wykład Magdaleny Woch, która opowiedziała o „Wałbrzychu literackim i filmowym” w Multimedialnej Filii Bibliotecznej na Podzamczu.

18.10 - zaprezentowano „Zapomnianą historię wałbrzyskich kin”, co było również pretekstem do wspomnień osób zgromadzonych w czytelni czasopism.

19.10 - dr Tomasz Smejliś i Michał Cetera, w ramach DKF, opowiedzieli o filmach kręconych w przestrzeni miejskiej Wałbrzycha czytelnikom Filii nr 5 z oddziałem dziecięcym na Sobiecinie.

20.10 - odbyło się spotkanie autorskie Lecha Molińskiego – animatora kultury, organizatora wydarzeń filmowych, prezesa Wrocławskiej Fundacji Filmowej, współautora książki „Filmowy Dolny Śląsk”.

W wydarzeniach TYGODNIA Z REGIONEM (zorganizowanych przy wsparciu finansowym Funduszu Regionu Wałbrzyskiego) wzięło udział ponad 100 os.

DZIEŃ POSTACI Z BAJEK (6.11) – z okazji tego święta w oddziałach dziecięcych biblioteki przeprowadzono imprezy dla najmłodszych czytelników:

- „U Piotrusia Pana” – zajęcia dla dzieci wraz z opiekunami na bazie książki „Przygody Piotrusia Pana” J. Barrie (Filia nr 1),
  - „Ulubiony bohater z bajki” – zajęcia literackie z elementami quizu (Filia nr 5),
  - „W książce mieszkam” – przedstawienie przygotowane przez członków Klubu Senior + z Białego Kamienia (Filia nr 6),
  - „Spotkanie z Kapryśną Wróżką Weronką” – zajęcia literacko-ruchowe z elementami animacji kultury w oparciu o książkę „Kapryśne wróżki” B. Stevens. (MFB),
  - „Bohaterowie współczesnych bajek” – warsztaty połączone z projekcjami bajek, elementami prezentacji multimedialnych i konkursów (centrala).
- Łącznie z oferty skorzystało 163 dzieci.

LISTOPADOWE CZYTANIE WIERSZY, CZYLI SPOTKANIE Z POEZJĄ I JEJ TWÓRCAMI (13.11). w Galerii pod Atlantami swoje utwory zaprezentowali poeci z regionu wałbrzyskiego: Teresa Zalewska, Liliana Gronuś, Lidia Gil, Elżbieta Gargała, Danuta Orska, Włodzimierz Brzeziński i Krzysztof Kobielec. Spotkanie było także okazją do wspomnień zmarłego 3 czerwca 2022 roku Adama Wolańczyka – aktora teatralnego i filmowego, poety, osobowości wałbrzyskiego świata kultury. Jego wiersze przybliżyła zebrany Barbara Ziółkowska. O oprawę muzyczną wieczoru zadbali Wołodia Łotocki, Włodzimierz Brzeziński i Jan Krzyśków.

XXVI DOLNOŚLĄSKI FESTIWAL NAUKI – wałbrzyska biblioteka, jak co roku, włączyła się aktywnie w organizację festiwalu na terenie miasta. W ramach imprezy odbyły się:

- wykład inauguracyjny „Mikrobiologiczna strona zmian klimatycznych - Candida auris” dra n. med. Emila Palucha z Uniwersytetu Medycznego im. Piastów Śląskich we Wrocławiu,
  - prelekcja „Legiony rzymskie najsprawniejszą machiną wojenną starożytności” poprowadzona przez Jakuba Kołodzieja z Akademii Wojsk Lądowych we Wrocławiu,
  - wykład herstoryczny „Zapomniane badaczki nieba, czyli o kobietach w astronomii” – prezentacja nieznanych astronomek i ich dokonań przygotowana przez bibliotekarzy Multimedialnej Filii Bibliotecznej.
  - warsztaty popularyzujące naukę wśród uczniów szkół podstawowych, prowadzone przez bibliotekarzy Filii nr 7: „Nauka to potęgi klucz”, „Czy tarcie ma znaczenie?”, „Wciśnij szpilkę”.
- Łącznie w wydarzeniach zorganizowanych w bibliotece w ramach festiwalu wzięło udział ponad 200 osób.

Fot. 6. Wykład w ramach DFN „Legiony rzymskie najsprawniejszą machiną wojenną starożytności”

VI OGÓLNOPOLSKI KONKURS POETYCKI IM. MARIANA JACHIMOWICZA, który po kilku latach przerwy reaktywowano; tym razem we współpracy z Fundacją Uważność Bycia. Na konkurs, ogłoszony 15 maja br. (wpisujący się w działania Biblioteki pod Atlantami promujące postać

i twórczość wałbrzyskiego poety) wpłynęło ponad 100 zgłoszeń z całej Polski. Uroczysta Gala wręczenia nagród odbyła się 18 listopada w Galerii pod Atlantami. Uroczystość rozpoczął spektakl pt. „(OL)śnienia”, przygotowany do tekstów Mariana Jachimowicza przez Grupę Teatralną „Bez Antraktu” (z II LO w Wałbrzychu) pod kierownictwem Janiny Chochłakiewicz. Następnie wystąpiła Karolina Oshia, multiinstrumentalistka, malarka i fotografka. Prezes Fundacji Uważność Bycia, Zygmunt Krasuń krótko przedstawił historię konkursu. Swoimi wspomnieniami podzielili się także jego pomysłodawcy: Roman Gileta, Elżbieta Gargała i Krzysztof Kobielec. Jury konkursowemu przewodniczył dr hab. Karol Maliszewski, poeta, prozaik, krytyk literacki, literaturoznawca, profesor Uniwersytetu Wrocławskiego. Wsparli go: Janina Chochłakiewicz (certyfikowana trenerka myślenia krytycznego, reżyserka teatralna i polonistka w II LO) oraz Gwidon Hefid (poeta). Prace laureatów konkursu przeczytał Igor Hanusek, wolontariusz Fundacji Uważność Bycia. Nagrodzone oraz wybrane teksty opublikowano w wydawnictwie pt. „Las wciska się do miasta”, przygotowanego przez w/w Fundację. Wydarzenie odbyło się pod patronatem Prezydenta Miasta Wałbrzycha oraz Starosty Wałbrzyskiego. W Gali wzięło udział ok. 70 os.

Fot. 7. Laureaci oraz uczestnicy VI Ogólnopolskiego Konkursu Poetyckiego im. Mariana Jachimowicza

OGÓLNOPOLSKI TYDZIEŃ BIBLIOTERAPII ph. „CZYTANIE DAJE SIŁĘ!” (17.11) – warsztaty biblioterapeutyczne dla seniorów oraz młodzieży licealnej w ramach Ogólnopolskiego Tygodnia Biblioterapii (prow. Ewa Kramarczyk – wiceprezes Polskiego Towarzystwa Biblioterapeutycznego) – 2 spotkania/ 42 osoby

XVII POWIATOWY KONKURS CZYTELNICZY „POŻERACZE KSIĄŻEK” (13.12) – poświęcony tym razem literaturze fantastycznej dla dzieci i młodzieży. W konkursie głównym (zespołowym) rywalizowało 8 szkół podstawowych, w tym 1 z powiatu wałbrzyskiego (ze Szczawna Zdroju). W części literackiej zadaniem uczestników było napisanie alternatywnego zakończenia fragmentu książki Marcina Szczygielskiego (nadesłano 17 prac z siedmiu szkół). Natomiast do udziału w konkursie plastycznym nadesłano 56 prac uczniów klas I-III, których zadaniem było zilustrowanie fragmentu tekstu pochodzącego również z książki Marcina Szczygielskiego. Autor był gościem specjalnym tegorocznej edycji „Pożeraczy”.

Fot. 8. Spotkanie z Marcinem Szczygielskim – gościem honorowym konkursu „Pożeracze książek”

PROJEKT „WAŁBRZYSKIE ABC” - realizowany od października 2022 roku do czerwca 2023 r., w ramach programu grantowego dla społeczności lokalnych „Moje miejsce na Ziemi” Fundacji ORLEN. Adresowany był do najmłodszych mieszkańców Wałbrzycha i regionu. Miał na celu

zapoznać wałbrzyskie dzieci z historią i przyrodą regionu, wprowadzić i przybliżyć regionalne dziedzictwo kulturowe oraz najważniejsze symbole i legendy naszego miasta. Na projekt składał się cykl warsztatów, których ważnym elementem były specjalnie w tym celu zaprojektowane duże klocki (puzzle) "Wałbrzyskie ABC" wykorzystane podczas zajęć. Nie zabrakło też pogadanek związanych z danym tematem.

W 2023 roku w ramach projektu zostały zrealizowane następujące zadania:

- *Od źródelka do grodu* - warsztaty regionalno-plastyczne: Tworzenie ilustracji do legendy o powstaniu Wałbrzycha
- *Moofie. Dlaczego muflon jest maskotką Wałbrzycha?* - warsztaty regionalno-przyrodnicze;
- *Stokrotka. Poznajemy księżną Daisy* - warsztaty regionalne: (w nawiązaniu do obchodzonego w 2023 Roku Księżnej Daisy);
- *Borowa. Poznajemy Park Krajobrazowy Sudetów Wałbrzyskich* - warsztaty przyrodnicze;
- *Na tropie dębu herbowego* - gra regionalno-przyrodnicza połączona z piknikiem w Parku Miejskim im. Jana II Sobieskiego.

W całym projekcie wzięło udział ogółem 354 osoby.

Fot. 9. Działania plenerowe w ramach projektu „Wałbrzyskie ABC”

SPOTKANIA AUTORSKIE

Beata Kras i Gracjan Dobromir Chruszcz, autorzy książki „Miłość w kwantowym blasku” - spotkanie zorganizowano z okazji Walentynek (14.02).

Monika Bisek-Grąz, kulturoznawczyni, miłośniczka historii i kultury Dolnego Śląska. Autorka promowała swoją najnowszą książkę „Przystanek”, pozycję niezwykłą w jej dorobku, ponieważ jest to powieść obyczajowa, osadzona w realiach i historii naszego regionu (4.04).

Fot.10. Spotkania autorskie - Monika Bisek-Grąz i Jolanta Maria Kaleta

Gwidon Hefid, poeta promował swoją najnowszą książkę „Poezja smaku”. Oprócz rozmowy na temat poezji i weganizmu nie zabrakło poczęstunku. Potrawy zostały przygotowane oczywiście według przepisów z książki (18.04).

Justyna Nawrocka, pisarka, tym razem promowała najnowszą powieść "Życie pośmiertne zwierząt futerkowych" (14.04)

Jolanta Maria Kaleta, autorka książek fantasy, science fiction, przygodowych, a także powieści kryminalno-sensacyjnych oraz historycznych, zainspirowanych tajemnicami Dolnego Śląska z czasów II wojny światowej i skarbami ukrytymi przez uciekających Niemców. Spotkanie zainicjowało tegoroczną edycję wałbrzyskiej Nocy Bibliotek (6.10)

Adrian Bednarek – pisarz, autor thrillerów i powieści kryminalnych. Pisze o skomplikowanych czarnych charakterach, z których najbardziej znanym jest Kuba Sobański – bohater cyklu thrillerów rozpoczynającego się od powieści „Pamiętnik diabła”. Był gościem specjalnym tegorocznej edycji Nocy Bibliotek (7.10)

prof. Stanisław Sławomir Nicieja zaprezentował kolejny tom „Kresowej Atlantydy” w ramach V Gali Kresowej. Głównymi organizatorami wydarzenia było Stowarzyszenie Współpracy Polska-Wschód Oddział w Wałbrzychu oraz Zarząd Powiatu Wałbrzyskiego (7.11)

prof. Piotr Michoń – naukowiec, profesor Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu, który w swoich pracach łączy ekonomię z psychologią. Promował najnowszą książkę „Życze szczęścia. Paradoxy, dzięki którym zastanowisz się, co w życiu ważne i pożądane” (15.11).

W RAMACH CYKLU „SPOTKANIA Z REGIONEM”

Centrala:

dr hab. Dorota Sula - autorka licznych monografii i artykułów naukowych. Tematem była jej najnowsza publikacja „*Lecznictwo w Konzentrationslager Gross-Rosen*” omawiająca strukturę „służby zdrowia” w obozach koncentracyjnych w ogóle, jak i w samym KL Gross-Rosen i jego podobozach. Autorka przedstawiła także kilka postaci więźniów – lekarzy, których postawa i zaangażowanie przyczyniły się znacząco do poprawy życia osadzonych (7.02).

Justyna Michelle Kwiecińska - animatorka kultury, pochodząca z Wałbrzycha, popularyzująca w kraju Wałbrzyską Galerię Rzeźby Plenerowej. Brała udział w wystawie „Oś czasu – Maria Bór Myśluborska” (3.10).

ks. kan. Tadeusz Faryś - kapłan diecezji świdnickiej, kapelan „Solidarności”, autor książki pt. „Święta Barbara wśród nas”. Książka przedstawia dotąd nieopracowaną historię kultu patronki górników związaną z powstaniem Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność” na Dolnym Śląsku w 1980 roku (7.12).

Multimedialna Filia Biblioteczna:

Romuald Owczarek, wałbrzyski badacz archiwalnych dokumentów wojennych, który promował swoją najnowszą książkę „Tajemnicze archiwa Riese”. Publikacja ukazuje jego najnowsze wyniki badań. Spotkanie zorganizowano pod patronatem Wydawnictwa TECHNOL (2.06).

„**Skarb z Wałbrzycha**” - premiera filmu Łukasza Kazka. Po projekcji miała miejsce rozmowa na temat okoliczności znalezienia skarbu sprzed ponad 70 lat w jednej z wałbrzyskich kamienic.

W RAMACH CYKLU „POETYCKI REGION”

Centrala:

Olaf Ważyński, dziennikarz Polskiego Radia, poeta; spotkanie było okazją do poznania twórcy i jego warsztatu, nie zabrakło też recytacji jego utworów (28.03).

Jarosław Barańczak – poeta urodzony w Wałbrzychu, debiutował w 1978 r. w tygodniku „Nadodrze”. Opublikował 2 tomiki poetyckie: „Znak” (2021) i „Bruzdy wyrte rydwanem” (2023). (24.10)

Andrzej Saj - spotkanie połączone z promocją najnowszego tomiku tego autora „Zapatrzeni (ekfrazy i inne obrazy)”. Całość wieczoru poprowadził Roger Piaskowski, historyk sztuki, który każdy obraz, do którego powstał wiersz, opatrzył szerokim profesjonalnym komentarzem. Utwory przedstawił zebrany Bogdan Koca, aktor, reżyser, kompozytor (21.11).

Filia nr 7 z oddziałem dziecięcym:

Danuta Góralaska-Nowak, wałbrzyska poetka i pisarka, promująca swój najnowszy tomik wierszy „Niedotyk” (12.05).

SPOTKANIA AUTORSKIE DLA DZIECI

Marcin Pajdak - autor pochodzi z Mieroszowa, na spotkaniu promował dwie części „ Opowieści z Sudeckiej Puszczy” - Jesień oraz Zimę. Oprócz rozmowy z dziećmi odbył się warsztat ilustratorski, podczas którego każdy mógł zaprezentować swoje umiejętności. (09.01)

Karolina Jefmańska - wałbrzyszanka, pracownica Muzeum Porcelany. Podczas spotkania promowała opowiadanie „Kobieta z Przedświata” napisane do wykorzystania w Teatryku Kamishibai. Po przedstawieniu dzieci wzięły udział w warsztacie ilustratorskim. (10.03)

Katarzyna Grzyś-Kurka - wrocławianka, socjolożka. Na spotkaniu połączonym z warsztatami ekologicznymi promowała książkę „Franek Koperek i psie klany”. (13.03)

Mateusz Myktyzsyn i Kamila Świerczyńska - pracownicy Zamku Książ, autorzy książki dla dzieci pt. „Być jak Księżna Daisy”, wydanej z okazji Roku Księżnej Daisy. Podczas spotkania dzieci czytały fragmenty książki wraz z autorami. (30.05).

Fot.11. Promocja książki „Być jak Księżna Daisy”

Anna Łaszczok-Pełczyńska - wałbrzyszanka, autorka książki „Przygody motylka Filo Milo”. Spotkania połączone z warsztatem ilustratorskim, odbyły się Dziale Dziecięco-Młodzieżowym i filiach bibliotecznych. (czerwiec)

Barbara Pietruszczak, dziennikarka, autorka książek o ciałopozytywności dla nastolatków. Spotkanie dedykowane było zarówno nastolatkom, jak i ich rodzicom. (30.03)

Marcin Szczygielski – autor książek dla dzieci i młodzieży, gość specjalny tegorocznej edycji konkursu „Pożeracze książek”(13.12)

KIERMASZE TANIEJ I UŻYWANEJ KSIĄŻKI – w br. zorganizowano kilkanaście kiermaszy, głównie w okresie maj-czerwiec, a także przedświątecznym. Sprzedaż obejmowała pozycje nieprzydatne w bibliotece, wieloegzemplarzowe lub dary od czytelników, które nie pasują do profilu zbiorów.

OFERTA DLA DZIECI I MŁODZIEŻY

PROGRAMY EDUKACYJNE

Różne strony książki (Filie nr 1, 5, 6 i 7 z oddziałem dziecięcym, MFB, centrala) – program w zakresie edukacji czytelniczej, który ma pomóc w rozwijaniu kompetencji czytelniczych oraz rozbudzeniu chęci obcowania z różnymi formami książki. W omawianym okresie zrealizowano 111 zajęć bibliotecznych i warsztatów introligatorskich, wzięło w nich udział łącznie 1 955 uczestników.

Żyj w zgodzie z przyrodą (Filie nr 1, 5 i 7 z oddziałem dziecięcym, centrala) - program w zakresie szeroko rozumianej ekologii realizowany w formie warsztatów. Ma na celu uświadamianie dzieciom niepożądanych i niebezpiecznych zjawisk w środowisku oraz rozwijanie postaw i nawyków proekologicznych. W ramach programu zorganizowano 22 zajęcia, w których uczestniczyło 377 osób.

Wałbrzych wczoraj i dziś (Filie nr 1, 5 i 6 z oddziałem dziecięcym, centrala) – program edukacji regionalnej, prowadzony w oparciu o materiały i zbiory biblioteczne, przybliżający postaci i wydarzenia bliższej i dalszej historii miasta. Przeprowadzono 19 zajęć dla 281 uczestników.

Cudze chwalicie... (Filia nr 1 z oddziałem dziecięcym, centrala) – cykl zajęć promujących twórczość najwybitniejszych przedstawicieli literatury związanych z Wałbrzychem, w tym szczególnie Olgi Tokarczuk i Mariana Jachimowicza. W ciągu roku odbyło się 6 zajęć dla 91 osób.

DZIAŁANIA CYKLICZNE

Klub Czytających Rodzin (Filie nr 1, 5, 7 z oddziałem dziecięcym, MFB) – cykliczne spotkania literackie skierowane do dzieci i ich rodzin, mające na celu budowanie i pielęgnowanie więzi rodzinnych poprzez wspólne czytanie. Odbyło się 35 spotkań z udziałem 208 osób.

Bajkowy Klub Malucha (MFB i centrala) – zajęcia dla najmłodszych organizowane w oparciu o książki edukacyjne i obrazkowe, w połączeniu z zabawami i ćwiczeniami sensorycznymi. Przeprowadzono 18 spotkań dla 149 uczestników.

Klub Młodego Odkrywcy (Filia nr 7 z oddziałem dziecięcym) – warsztaty edukacyjne dla dzieci w wieku od 5 do 10 lat i ich opiekunów. Mają one na celu zaciekawienie nauką oraz wspieranie rozwoju i doskonalenie kompetencji społecznych dzieci. Odbyło się 6 spotkań z udziałem 44 osób.

Kodowanie na dywanie (Filia nr 1 i 7 z oddziałem dziecięcym) – zajęcia dla dzieci z klas początkowych szkoły podstawowej, służące nauce kodowania. Odbyło się 9 spotkań, w których uczestniczyło 137 osób.

Czytanie pełne wrażeń (Filia nr 1 z oddziałem dziecięcym) – cykliczne spotkania dla dzieci i rodziców, rozwijające umiejętność wrażliwego czytania książek. W 8 spotkaniach udział wzięło 46 osób.

Bajki na metry (Filia nr 1 z oddziałem dziecięcym) – cykliczne spotkania dzieci z rodzicami w Pokoju Bajek, gdzie odbywają się seanse w stylu retro – projekcje starych bajek z kliszy, którym towarzyszy również wspólne czytanie i wykonywanie drobnych prac plastycznych. Odbyło się 6 spotkań dla 42 uczestników.

Spotkanie z Panią Książką (Filia nr 6 z oddziałem dziecięcym) - cykl zajęć przeznaczony dla najmłodszych użytkowników placówki – przedszkolaków. Podczas spotkań uczestnikom proponuje się wspólną zabawę, głośne czytanie fragmentów książek i działania kreatywne. W 11 zajęciach wzięło udział 141 dzieci.

W to mi graj (MFB) - cykl spotkań muzyczno-literackich przeznaczonych dla dzieci przedszkolnych i wczesnoszkolnych, podczas których uczestnicy poznają fascynujący muzyczny świat dźwięków. Odbyło się 5 spotkań, w których udział wzięło 76 osób.

Młodzieżowy Klub Literacki (MFB i centrala) – spotkania ukierunkowane na promocję czytelnictwa wśród młodych ludzi, zachęcanie ich do krytycznego czytania i kształtowanie umiejętności dyskusowania o literaturze. W 14 spotkaniach udział wzięło 76 osób.

Młodzieżowy Dyskusyjny Klub Książki (Filie nr 1 i 7 z oddziałem dziecięcym) - spotkania poświęcone literaturze młodzieżowej, głównie z zakresu fantastyki. Biorą w nich udział niewielkie grupy młodzieży licealnej. W ciągu półrocza w 8 spotkaniach uczestniczyło 33 osoby.

Kreatywna Siódemka (Filia nr 7 z oddziałem dziecięcym) – warsztaty plastyczne dla szkolnych grup zorganizowanych. Odbyły się 3 spotkania, w których wzięło udział 49 osób.

Mam pomysł – kreatywne zajęcia edukacyjne dla dzieci w wieku szkolnym, związane tematycznie z różnymi popularnymi świętami. Odbyło się 5 zajęć, w których udział wzięło 91 dzieci.

Z magią twarzą w twarz - spotkania dla dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym, podczas których pracownicy biblioteki wcielają się w role magicznych, fantastycznych postaci i w przebraniach prowadzą zajęcia literackie połączone z animacją kultury. W 3 spotkaniach uczestniczyło 52 osoby.

Nowe media (MFB) – zajęcia skierowane do grup zorganizowanych młodzieży szkolnej, mające na celu przybliżenie technologicznego świata gier, nowych mediów oraz uświadomienie im zagrożeń mogących wynikać z niewłaściwego korzystania z Internetu. Odbyło się 8 zajęć dla 129 uczestników.

Klub Miłośników RPG (Filia nr 1 z oddziałem dziecięcym i MFB) – cykliczne spotkania klubu fanów fabularnych gier stolikowych, którzy rozgrywają swoje sesje. Odbyło się 21 spotkań, w których uczestniczyło 119 osób.

Obudź w sobie artystę (Dział Dziecięco-Młodzieżowy) – warsztaty plastyczne, których uczestnicy próbowali sił w wybranych technikach, nawiązujących do poszczególnych kierunków malarstwa współczesnego, takich jak kubizm czy impresjonizm. Na zakończenie cyklu odbyła się wystawa prac powstałych podczas warsztatów. Odbyło się 9 warsztatów, w których udział wzięły 154 osoby.

Krótkie historie w stereo i w kolorze (Oddział Zbiorów Audiowizualnych) - zajęcia edukacyjne przeznaczone dla dzieci przedszkolnych i szkolnych, dostosowane do ich możliwości intelektualnych. W trakcie zajęć wykorzystywano materiały audiowizualne zgromadzone w dziale. Realizowane m.in. tematy dotyczące równouprawnienia i ról płciowych („Rozbite serca”, „Jak nie wolno, jak wolno”). Odbyło się 5 zajęć cyklu, w których uczestniczyło 96 osób.

Książka mówiona, dotykana i czytana (Oddział Książki Mówionej) - zajęcia edukacyjne dla dzieci i młodzieży poświęcone tematowi komunikacji międzyludzkiej i współpracy oraz okazywania empatii osobom z niepełnosprawnościami. Odbyły się 4 zajęcia, wzięło w nich udział 46 osób.

Poranki filmowe oraz seanse dla dzieci i młodzieży (Filia nr 1 z oddziałem dziecięcym, Multimedialna Filia Biblioteczna, centrala). Odbyło się 21 seansów, w których uczestniczyło 350 osób.

Planszówkowy zawrót głowy (Filia nr 5 z oddziałem dziecięcym i MFB) - spotkania miłośników gier planszowych, którzy w taki sposób spędzają wolny czas w bibliotece. Odbyły się 23 spotkania, w których uczestniczyły 123 osoby.

POZOSTAŁE (m.in. imprezy okolicznościowe)

Filia nr 1 z oddziałem dziecięcym:

- „**Wesoła kartka dla babci i dziadka**” - rodzinne warsztaty tworzenia kartek 3D z okazji Dnia Babci i Dziadka. Warsztaty zostały przeprowadzone 20 stycznia, uczestniczyło w nich 18 osób.

- „**Rodzinne warsztaty tworzenia dekoracji wielkanocnych**” – w trakcie warsztatów ich uczestnicy m.in. malowali gipsowe pisanki oraz gliniane wielkanocne figurki. W spotkaniu wzięło udział 21 osób.

- „**Rodzinne warsztaty upcyklingowe**” – celem zajęć było rozwijanie zachowań proekologicznych, ich uczestnicy wykonywali letnie torby z nienoszonych już T-shirtów.

- „**Akcja Żonkile**” - w ramach ogólnopolskiej akcji zostały przeprowadzone zajęcia dla młodzieży z I LO w oparciu o materiały udostępnione przez Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN. W zajęciach uczestniczyło 18 uczniów.

- „**Jesienne eksperymenty**” - zajęcia o charakterze warsztatowym dla dzieci w wieku 4-12 lat i opiekunów. Dzieci w trakcie zajęć wykonały rozmaite kolorowe eksperymenty w oparciu o bezpieczne substancje. W warsztatach wzięło udział 17 osób.

- „**Święty Mikołaj w tarapatkach**” - rodzina gra zagadkowa rozegrana w bibliotecznej przestrzeni. Dodatkową atrakcją dla uczestników był udział w świątecznej mini sesji fotograficznej przy kominku. W grze uczestniczyły 4 rodziny – 10 osób.

Filia nr 7 z oddziałem dziecięcym:

- „**Uwolnić pingwiny**” – mobilna gra miejska w aplikacji Action Track, skierowana do dzieci od 7 do 12 lat i ich opiekunów. Gra o charakterze edukacyjnym związana była tematycznie z Antarktydą i problemami ekologicznymi. W imprezie wzięło udział 14 osób.

- „**Wybuchowa biblioteka**” – rodzinne warsztaty edukacyjne, w trakcie których uczestnicy mieli możliwość skorzystać z mikroskopu oraz wykonać przy jego pomocy proste doświadczenia. W zajęciach wzięły udział 24 osoby.

- „**Dzień Kubusia Puchatka**” – warsztaty literacko-plastyczne, przybliżające historię powstania książki o przygodach Kubusia Puchatka. W zajęciach wzięło udział 18 dzieci.

- „**Upiór w bibliotece 2**” – kolejny rodzinny literacki Escape Room, opracowany na podstawie książki "Zagadki detektywistyczne z dreszczykiem". Skierowany był do dzieci w wieku 7 – 11 lat wraz z opiekunami. W zabawie uczestniczyło 10 osób.

- „**Dzień Dziecka – literacki Escape Room**” - zorganizowany dla uczniów PSP nr 37 w oparciu o zagadki dotyczące literatury i bohaterów literackich dla dzieci. Udział w zabawie wzięło 22 dzieci.

- „**Dzień Marzyciela**” – zajęcia literackie na podstawie książki „Wczoraj i jutro” A. Paszkiewicz.
- „**Dzień Kropki**” – warsztaty kreatywne w oparciu o książkę „Kropka” R.N. Reynoldsa.
- „**Światowy Dzień Orderu Uśmiechu**” – zajęcia edukacyjne na podstawie książki „Medal za uśmiech, czyli dzieci mają głos” A. Czerwińskiej Rydel.

Multimedialna Filia Biblioteczna:

- „**Poznajcie Krzysia**” - zajęcia dla dzieci na podstawie książki "Doskonały projekt. Książka o autyzmie" dr Tracy Packiam Alloway, zorganizowane z okazji Międzynarodowego Dnia Świadomości Autyzmu. W 2 zajęciach wzięło udział 30 uczestników.
- „**Uczeń w bibliotece i przedszkolak w bibliotece**” - lekcje biblioteczne dla dzieci przedszkolnych i wczesnoszkolnych, mające charakter przysposobienia czytelniczego. W 5 spotkaniach uczestniczyło 72 dzieci.

Dział Dziecięco-Młodzieżowy:

- „**Literacka karuzela**” – warsztaty literackie z wykorzystaniem książek zabawek i książek sensorycznych. W 3 zajęciach wzięło udział 41 uczestników.
- „**Dźwięki muzyki**” – zajęcia edukacyjne dla klas I-III, wprowadzające w świat muzyki wielkich kompozytorów. W 2 zajęciach wzięło udział 32 uczestników.
- „**Dzień Głośnego Czytania**” – zajęcia literackie dla przedszkolaków, ukazujące możliwość zabawy z książką paragrafową. W zajęciach wzięło udział 16 dzieci.
- „**Światowy Dzień Pluszowego Misia**” – zajęcia dla przedszkolaków, którzy są miłośnikami pluszowych przyjaciół i misiowych historyjek. W 3 zajęciach wzięło udział 48 dzieci.
- Światowy Dzień Świadomości Autyzmu – pomoc w realizacji gry terenowej, przygotowanej przez PPS nr 10.

Oddział Zbiorów Audiowizualnych:

- „**Stereotypy, konformizm i wpływ grupy rówieśniczej, jako przyczyny agresji**” - zajęcia edukacyjne dla młodzieży, w których uczestniczyło 10 osób.
- „**Eskapizm wojenny bohatera tyrmandowskiego**” – prelekcja na podstawie adaptacji "Filipa" w reż. Michała Kwiecińskiego wzbogacona fragmentami filmu. Udział wzięło 11 osób.

OFERTA DLA DOROSŁYCH, W TYM SENIORÓW

Dyskusyjne Kluby Książki (MFB - *Dyskusyjny Klub Książki „Chmurdalia/ Filia nr 7 - Dyskusyjny Klub Książki „Na Piaskach”*) - spotkania osób, które lubią czytać, dzielić się spostrzeżeniami na temat wybranych książek. Udział w spotkaniach umożliwia im poszerzenie horyzontów, kształtuje gusta literackie, ułatwia sięganie po wartościową literaturę (19 spotkań / 181 uczestników).

Dyskusyjny Klub Książki i Audiobooka (Dział Dla Dorosłych) - to wspólna płaszczyzna spotkań dla zwolenników książki tradycyjnej oraz miłośników książek do słuchania. Służy to nie tylko wymianie poglądów i promowaniu mody na czytanie, ale i ożywieniu oraz integracji całego środowiska czytelniczego. Każde ze spotkań poświęcone jest jednemu tytułowi, dostępnemu w formie drukowanej oraz w formie audiobooka. Materiał do spotkań dobierany jest przy dużym udziale klubowiczów. W ciągu roku odbyło się 9 spotkań, wzięło w nich udział 81 osób.

Popołudnie z książką (Filia nr 1, 5, 6 z oddziałem dziecięcym) - spotkania dla pasjonatów czytania, dające możliwość dyskusji inspirowanych ciekawą lekturą; odpowiednik klubów DKK działających w większych filiach (26 spotkań/ 176 osób).

Akademia Pogodnego Seniora (Dział dla Dorosłych oraz filie nr 1, 5, 6 i 7 z oddziałem dziecięcym) – cykl spotkań dla seniorów, którzy mają własne zainteresowania i lubią się dzielić nimi z innymi. Są one okazją do wyjścia z domu i rozmów na interesujące tematy. Tematyka spotkań jest bardzo różnorodna, dobierana pod kątem potrzeb i zainteresowań seniorów. W 2023 r. zorganizowano m.in.:

- W Dziale dla Dorosłych
„Zdrowie jest w głowie”, „Kwiat wiosennych marzeń”, „Joga - Terapia Śmiechem”, „Wisława Szymborska”, „SPA dla mam”, „Twórczość Aleksandra Fredry łączy pokolenia”, „Zaczarowany świat Słowian”.
- Filii nr 1 z oddziałem dziecięcym (Nowe Miasto)
Wiosenno-wielkanocne warsztaty kreatywne, Warsztaty wyplatania koszyków inspirowane książką "Ziele Marianny", Warsztaty makramy, „Aromaterapia – jak poprawić komfort życia”.
- Filia nr 5 z oddziałem dziecięcym (Sobięcin)
Hand made w bibliotece – warsztaty rękodzieła, Popołudnie z poezją, Angielski dla seniorów.
- Filia nr 6 z oddziałem dziecięcym
"Ciekawostki o języku polskim" – pokaz multimedialny i warsztaty zorganizowane z okazji Międzynarodowego Dnia Języka Ojczystego, "Wiosna, wiosna ..." - warsztaty literacko-plastyczne, "Duszę się miewa" - warsztaty literackie związane z obchodami Roku W. Szymborskiej, „Człowiek jest kłębowiskiem sprzeczności" – prezentacja multimedialna poświęcona życiu i twórczości Leopolda Tyrmanda, "Są cisze jak blizny..." - prezentacja na temat życia i twórczości Mariana Jachimowicza, „Od osady do Białego Kamienia" - prezentacja multimedialna połączona z prelekcją na temat historii dzielnicy, „Czy warto się szczepić?” - spotkanie z pracownikiem SANEPIDu.
- Filia nr 7 z oddziałem dziecięcym
Rozmowy o Kinie, „Kreatywnie na Piaskach” – warsztaty plastyczne i artystyczne, „Smartfon bez tajemnic” – warsztaty z Mariuszem Kalinowskim.

Łącznie we wszystkich placówkach w ramach cyklu zorganizowano: 68 spotkań / 738 uczestników.

Seanse filmowe (Filia nr 1 z oddziałem dziecięcym, MFB, Dział dla Dorosłych)

- Oddział Zbiorów Audiowizualnych

Seans pod Atlantami - to okazja do wspólnego oglądania dostępnych/transmitowanych online wydarzeń kulturalnych koncertów i paneli dyskusyjnych. W realizacji cyklu są wykorzystywane fragmenty filmów fabularnych i dokumentalnych z zasobów sieciowych i zbiorów Fonoteki (15 seansów/143 osób)

- Filia nr 1 z oddziałem dziecięcym

Seanse Filmowe (39 seansów/ 115 uczestników)

- Multimedialna Filia Biblioteczna

Literatura na Ekranie (10 seansów/ 183 uczestników)

Warto Obejrzeć (10 seansów / 241 uczestników)

Kino na Faktach (4 seanse / 102 uczestników)

Senior przed Ekranem (4 seanse / 42 uczestników)

Łącznie we wszystkich w/w komórkach: 82 projekcje filmowe/ 826 uczestników.

Podróże naszych czytelników (Filie 1 i 7 z oddziałem dziecięcym, Dział dla Dorosłych) – cykl poświęcony relacjom z bliższych i dalszych podróży czytelników, którzy chcą się podzielić przeżyтыми wrażeniami i zgromadzonymi materiałami z innymi. Jako prelegenci wystąpili podróżnicy Andrzej Wojtoń i Renata Madziara (o Francji, Tanzanii, Kenii i Brazylii) oraz przewodniczka PTTK Alicja Niewczas (o Pradze). Łącznie odbyło się 7 spotkań, w których udział wzięło 146 osób.

Cyber Senior (Filie nr 1,5 ,7 z oddziałem dziecięcym, MFB) - warsztaty komputerowe dla osób starszych, chcących poszerzać swoje umiejętności informatyczne w podstawowym zakresie, pozwalającym im na samodzielną obsługę poczty elektronicznej czy korzystanie z portali społecznościowych. Najczęściej mają formę indywidualnych zajęć. Łącznie w 55 warsztatach udział wzięło ponad 100 osób.

Inne działania:

Porozmawiajmy o... (MFB) – spotkania, często z udziałem specjalnych gości, poruszające interesujące czytelników tematy niekoniecznie związane z książką. Taki charakter miały między innymi spotkania mieszkańców dotyczące zagospodarowania przestrzennego Podzamcza.

Biblioteczny Klub Szachowy (MFB) – nowopowstały cykl, w ramach którego systematycznie spotykają się miłośnicy szachów. Łącznie: 16 spotkań / 35 uczestników.

Kulturalni-Wirtualni (Filia nr 1 z oddziałem dziecięcym) – warsztaty multimedialne, podczas których ich uczestnicy zwiedzają wirtualnie wybrane muzea. Odbyły się 2 takie zajęcia z udziałem 20 osób.

Haftowane obrazy ((Filia nr 3 z oddziałem dziecięcym) – wystawa prac artystycznych wykonanych haftem krzyżykowym i wstążeczkowym jednej z czytelniczek filii.

5-lecie Filii na Sobiecinie (Filia nr 5 z oddziałem dziecięcym) – spotkanie z okazji 5. rocznicy uruchomienia filii w nowej siedzibie. W spotkaniu wzięli udział czytelnicy, mieszkańcy, samorządowcy oraz osoby reprezentujące instytucje wspierające sobiecińską filię, łącznie ok. 50 osób.

Mam potencjał, chcę działać! (MFB) - warsztaty edukacyjne dla seniorów, prowadzone przez Aldonę Ziółkowską-Bielewicz. W 6 spotkaniach udział wzięły 43 osoby.

OFERTA DLA UŻYTKOWNIKÓW O SPECJALNYCH POTRZEBACH

Cały świat zamknięty w książce (Filia nr 7 z oddziałem dziecięcym, MFB) – w ramach programu bibliotecznego realizowane są cyklicznie zajęcia socjoterapeutyczne i biblioterapeutyczne dla osób z Powiatowego i Środowiskowego Domu Samopomocy, Dolnośląskiego Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego oraz Zespołu Szkół Specjalnych nr 10. Metody i formy pracy z niedużymi grupami dostosowane są do możliwości oraz potrzeb poszczególnych uczestników. Do zajęć wykorzystywane są rozmaite książki, w tym także popularno-naukowe a także projekcje filmowe. W trakcie roku zrealizowano 16 zajęć z udziałem 189 uczestników.

Z bajką na koniec świata (Filia nr 7 z oddziałem dziecięcym) – zajęcia cykliczne dla uczniów z PSPS nr 10. Uczestnicy w przystępny sposób poznają literaturę i kulturę odległych zakątków świata, wykonując prace plastyczne inspirowane lekturą. Odbyło się 7 zajęć, w których udział wzięło 66 dzieci.

Prelekcje o regionie dla dorosłych (Dział Informacji Naukowej i Czytelni) – we współpracy z Dziennym Oddziałem Psychiatrycznym Specjalistycznego Szpitala im. dra Alfreda Sokołowskiego w Wałbrzychu organizowane są krótkie wykłady w formie prostych prezentacji multimedialnych dla pacjentów oddziału. W 2023 r. przeprowadzono 11 prelekcji na temat m.in.: Andrzejówki, Kazańskiego Parku Krajobrazowego, Europejskiego Szlaku Zamków i Pałaców, Szlaku Starego Grodu wybranych dzielnic miasta. Wzięło w nich udział blisko 300 osób.

Zajęcia regionalne dla uczniów podstawowej szkoły specjalnej (Filia nr 1 z oddziałem dziecięcym, centrala) – W 3 spotkaniach udział wzięło 37 osób.

Przysposobienie czytelnicze (centrala) – zajęcia, których celem jest włączanie w krąg czytelników biblioteki także osoby o specjalnych potrzebach. Takie spotkanie zorganizowano dla grupy podopiecznych Fundacji Kalejdoskop Autyzmu (16 osób).

Tradycje świąteczne ((Filia nr 1 z oddziałem dziecięcym, centrala) – zajęcia dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, które pozwalają im się także zrelaksować poza miejscem nauki. W 2 spotkaniach uczestniczyło 23 dzieci.

AKCJE CZYTELNICZE

Mała książka wielki człowiek – kolejny rok biblioteka bierze udział w tej ogólnopolskiej akcji. W 2023 r. wydano 124 wyprawki dzieciom po raz pierwszy zapisanym do biblioteki oraz 39 dyplomów dla najbardziej aktywnych spośród nich czytelników.

Czytam z sercem (Filia nr 1, 6 i 7, centrala) – biblioteka wzięła po raz kolejny udział w akcji zorganizowanej z okazji Ogólnopolskiego Dnia Głośnego Czytania i Światowego Dnia Serca. Podczas zorganizowanych wydarzeń propagowano czytanie oraz pogłębianie wiedzy na temat ludzkiego serca.

Gościem Filii nr 6 był ratownik medyczny, który dodatkowo opowiedział o swojej pracy i uczył dzieci podstaw udzielania pierwszej pomocy.

Czytające brzdące (Filia nr 1) – w grudniu rozpoczęła się akcja czytelnicza skierowana do dzieci w wieku 0-6 lat. Polega na zbieraniu przez dzieci pieczętek za wypożyczenia oraz udział w zajęciach i imprezach filii. Za zebranie dwunastu pieczętek uczestnik akcji otrzyma nagrodę: zestaw złożony z książeczki i kolorowanek.

Książkowy niekalendarz (DDM) to kampania czytelnicza w ramach Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa 2.0. Raz w miesiącu młodzi czytelnicy mieli szansę wziąć udział w wyzwaniu czytelniczym. Za wykonanie wszystkich wyzwań i dostarczenie wypełnionych kalendarzy przewidziano nagrody książkowe. Finał akcji nastąpi w styczniu 2024 r..

#TataTeżCzyta (DDM, Filia nr 1) - udział w ogólnopolskiej akcji, w ramach której ojcowie czytali wybrane teksty dzieciom zaproszonym w tym dniu do bibliotek.

Rok Katarzyny Michalak w bibliotekach (Dział dla Dorosłych) - Udział w akcji związanej z obchodami 15-lecia twórczości popularnej autorki, powiązanej z propagowaniem czytelnictwa wśród dorosłych i promocją Wydawnictwa Znak.

Weź nie pytaj, weź przeczytaj (Dział dla Dorosłych) - stała akcja bookcrossingowa polegająca na pozostawianiu przeczytanych książek w wyznaczonych miejscach biblioteki.

KONKURSY

VIII Przegląd Twórczości Literackiej Dzieci i Młodzieży

Coroczny konkurs literacki, mający na celu pobudzenie kreatywności, rozwijanie umiejętności twórczego pisania oraz promowanie tekstów wałbrzyskiej młodzieży szkolnej. W ramach obchodów Roku Księżnej Daisy von Pless, jej osoba była inspiracją dla młodych pisarzy i poetów. Do udziału w Przeglądzie zaproszeni zostali także uczniowie z miasta partnerskiego - Pszczyny. Galę finałową (19,06) uświetnił występ uczniów z Zespołu Szkół Muzycznych w Wałbrzychu, którzy przygotowali inscenizację książki „Być jak księżna Daisy” Matusza Mykytyszyna i Kamili Świerczyńskiej. W konkursie udział wzięło 29 uczniów ze szkół podstawowych, spośród których wyłoniono 12 Laureatów, a 2 osoby zostały wyróżnione.

Konkurs recytatorski poezji Wisławy Szymborskiej (Filia nr 7) – konkurs dla uczniów szkół średnich i starszych klas szkół podstawowych, organizowany już po raz kolejny w ramach obchodów Światowego Dnia Poezji. W tym roku przystąpiło do niego 42 uczestników, m.in. z I i II LO.

VIII Międzyszkolny Konkurs Mistrz Pięknego Czytania (MFB), zorganizowany w ramach Tygodnia Bibliotek, skierowany do uczniów klas VI-VIII szkół podstawowych. Podczas konkursu uczestnicy zaprezentowali utwory Wisławy Szymborskiej w ramach obchodów roku tej poetki (41 uczestników).

„Fabryka Jednego Wierszyka – Aleksander Fredro” – (Filia nr 6) konkurs plastyczny polegający na wykonaniu ilustracji do wiersza „Paweł i Gawel”. „Patronem” tej edycji konkursu był Aleksander Fredro. W konkursie, którego finał odbył się 27 marca, wzięło udział 43 dzieci.

Konkurs czytelniczy „Readometr” – (Filia nr 6) konkurs skierowany do czytelników w wieku od 5 do 14 lat, który polegał na przeczytaniu jak największej liczby książek w określonym czasie. W przestrzeni biblioteki wywieszony został specjalny „termometr”, na którym zaznaczano ilości książek przeczytanych przez każdego Uczestnika. Uroczysty finał konkursu odbyła się 3.04. Efektem konkursu jest m.in. wzrost liczby wypożyczeń w oddziale dla dzieci. W ten sposób filia włączyła się w obchody Międzynarodowego Dnia Książki dla Dzieci. Wzięło w nim udział 17 dzieci.

VII edycja Powiatowego Konkursu „Literowanie na śniadanie” (DDM) - tegoroczna edycja, choć związana z odchodami Międzynarodowego Dnia Języka Ojczystego, odbyła się 28.02. Uczestniczyli w nim uczniowie klas V z: PSP 15, ZSz-P nr 6, PSP 23, Niepubliczna Szkoła Językowa „Młody Kopernik”, Szkoła Fundacji „Clever”, Szkoła Podstawowa w Szczawnie Zdroju.

A także opisane wyżej:

Konkurs literacki „Śladami Księżnej Daisy”

VI Ogólnopolski Konkurs Poetycki im. Mariana Jachimowicza.

POZOSTAŁE DZIAŁANIA

Działania na rzecz obywateli ukraińskich:

- **nauka języka polskiego** dla obywateli z Ukrainy przebywających czasowo w naszym mieście kontynuowana była tylko w I. półroczu w filii na Piaskowej Górze, do lutego 2023 r. (czyli do czasu otwarcia Wałbrzyskiego Centrum Integracji) w Czytelni Czasopism;
- **„Po zdrowie do biblioteki”** (Dział dla Dorosłych) - spotkanie dla Ukrainek mieszkających w naszym mieście z ekspertkami (polskimi i ukraińskimi) w dziedzinie zdrowego odżywiania, dbałości o urodę i sztuki wizażu. Spotkanie zostało zorganizowane we współpracy ze Stowarzyszeniem Zwyczajnym „Progress”;
- **„Jesteśmy razem”** (Filia nr 1) - zajęcia przeprowadzone w ramach współpracy PSP 28 w ramach szkolnego projektu „Jesteśmy razem - zajęcia dydaktyczne i integracyjne dla polskich i ukraińskich uczniów wałbrzyskich szkół”. Uczestniczyło w nich 20 uczniów.

Udział biblioteki w imprezach miejskich:

- Piknik Ekologiczny w Parku Sobieskiego z okazji Dnia Ziemi (22.04) – warsztaty ekologiczne (m.in. wysiew roślin miododajnych, wykonywanie drzewa z papieru i innych ekologicznych materiałów), w których uczestniczyło ok. 75 osób;
- Pikniku z okazji wyborów 4 czerwca na Placu Magistrackim (4.06) – warsztaty o tematyce patriotycznej;
- Dni Wałbrzycha (27.05)– warsztaty tworzenia kolażu pn. „Kolorowy świat czyli drugie życie gazet”. Imprezie towarzyszył kiermasz używanych książek Na stoisku udostępniono także kody QR do bibliotecznych gier oraz informacje o najbliższych wydarzeniach;
- Otwarcie ul. 1 Maja po remoncie (13.10) – kiermasz książki używanej.

Promocja biblioteki i miasta:

- redagowanie rubryki ciekawostek o tematyce regionalnej w dwutygodniku WieszCo (na bazie materiałów zgromadzonych w Pracowni Regionalnej).

WYSTAWY

GALERIA POD ATLANTAMI

Wystawa prac dzieci z Ukrainy (15 grudnia 2022 – 17 stycznia 2023)

Wystawa ze zbiorów Galerii i Ośrodka Plastycznej Twórczości Dziecka w Toruniu prezentuje prace dzieci w wieku 5-16 lat pochodzących z różnych miast Ukrainy. Autorzy rysunków to wrażliwi i drobiazgowi obserwatorzy rzeczywistości zapraszający widza na barwną, przesyconą ornamentem Ukrainę.

Dialogi (24 lutego-5 maja)

Wystawa fotografii interpretacyjnej Wałbrzyskiego Klubu Fotograficznego „Dialogi”, inspirowana tomikiem poezji „Mondo cane” Jerzego Jarniewicza, laureata Nagrody Literackiej „Nike” 2022. Wystawa zorganizowana w ramach VII Wałbrzyskiego Weekendu Fotografii.

Fot. 12. Wernisaże wystaw „Dialogi” i „Stany skupienia”

Tam gdzie kwitną Stokrotki (10 maja – 30 czerwca)

Wystawa prac wałbrzyskiej artystki - Barbary M. Malinowskiej inspirowana życiem Księżnej Daisy von Pless, zorganizowana została w ramach wałbrzyskich obchodów Roku Księżnej Daisy.

Retrospekcja (6 września – 6 października)

wystawa obrazów wałbrzyskiego artysty Jerzego Borowskiego. Jego dorobek twórczy to ponad 600 obrazów malowanych techniką olejną i akrylową. Od 2008 roku jest członkiem Polsko-Czeskiego Klubu Artystycznego ART.STUDIO w Mieroszowie, a od 2015 roku Wałbrzyskiej Grupy Twórczej „KONTRAST”. Uczestnik wielu wystaw indywidualnych i zbiorowych. Jego obrazy znajdują się w zbiorach prywatnych w kraju i za granicą: w Niemczech, we Włoszech, Francji, Hiszpanii, Szwecji, USA, Kanadzie i w Czechach. W br. obchodził 45-lecie pracy twórczej. Na wystawie zaprezentowano prace artysty z lat 1999 – 2023.

Stany skupienia - wystawy fotografii Alka Ziółkowskiego, członka-założyciela Wałbrzyskiego Towarzystwa Fotograficznego (1982) oraz Komisji Fotografii Krajoznawczej PTTK (2011).

Jego prace były prezentowane podczas wielu wystaw indywidualnych, a za swoją działalność na tym polu był wielokrotnie nagradzany (13 października – 24 listopada)

Widokówki (8 grudnia 2023 – 8 stycznia 2024)

Wystawa ilustracji Werki Dobro (Weroniki Dobrowolskiej) – artystki, ilustratorki, autorki komiksów. Działa m.in. na scenie polskiego komiksu niezależnego wydając serie „Przygody Bułki” i „Król Karaczan”. Jest współautorką zinowych antologii (min. Queer Erotica, Babski Zin, Monstwór, Bomba). W ramach wystawy oprócz ilustracji z tytułowego cyklu „Widokówek”, zaprezentowano oryginalne plansze komiksowe artystki oraz obejrzeć krótkometrażowy film animowany jej autorstwa.

ATRIUM

- wystawa zdjęć i plakatów podsumowujących rok 2022 w Bibliotece pod Atlantami (2 - 6 stycznia),
- **Impresje kłodzkie** - wystawy Związku Polskich Artystów Plastyków, będącą efektem pleneru malarskiego w Lewinie Kłodzkim (20 stycznia-10 lutego),

- *Mistrzowie ilustracji dziecięce* - wystawa udostępniona przez Wydawnictwo „Dwie Siostry” (1- 28 czerwca),
- *Guzikowe Obrazy*- wystawa Liliany Gronuś z okazji 20 lat jej działalności artystycznej (17 października - 17 listopada).

MULTIMEDIALNA FILIA BIBLIOTECZNA

„Listy do Sali: Życie młodej kobiety w nazistowskich obozach pracy” (24 maja - 4 lipca)

wystawa, która powstała w 2006 roku w Stanach Zjednoczonych, skąd później wyruszyła w podróż po świecie, by w końcu trafić także do Polski. Inicjatorką sprowadzenia wystawy na Dolny Śląsk była Agnieszka Dobkiewicz, dziennikarka, autorka książek i znawczyni historii obozowej. Ekspozycja przedstawia historię Sali – szesnastoletniej Żydówki, która zgłosiła się do obozu pracy, by ocalić przed tym losem swoją starszą siostrę. Listy otrzymywane przez nią od bliskich w czasie pobytu w obozach stały się źródłem wiedzy o życiu młodych kobiet, które doświadczyły okrucieństwa II Wojny Światowej. Wspomnienia Sali są nie tylko cennym przekazem historycznym, ale także intymnym portretem uczuć dziewczyny, próbującej odnaleźć się w przerażającej obozowej rzeczywistości. Wystawie towarzyszyły spotkania edukacyjne z młodzieżą licealną, prowadzone przez Agnieszkę Dobkiewicz.

Fot. 13. Wystawa „Listy do Sali: Życie młodej kobiety w nazistowskich obozach pracy”

OGÓŁEM W 2023 ROKU ZAREJESTROWANO ŁĄCZNIE PONAD 120 000 ODWIEDZIN WE WSZYSTKICH AGENDACH BIBLIOTECZNYCH. ZORGANIZOWANO RAZEM BLISKO 1 000 IMPREZ I ZAJĘĆ BIBLIOTECZNYCH, W KTÓRYCH WZIĘŁO UDZIAŁ PONAD 13 000 UŻYTKOWNIKÓW. ZE WSZYSTKICH USŁUG BIBLIOTECZNYCH SKORZYSTAŁO OGÓŁEM PRAWIE 31 000 OSÓB.

Oprac. Renata Nowicka i Arleta Wojciechowska